

„Fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el”*

Cuvintele acestea pe care le-am pus în fruntea cuvântării mele au fost rostite de Domnul nostru Iisus Hristos și au fost cuprinse în Evanghelia care s-a citit la această Sf. Liturghie. O femeie, minunându-se de cuvintele Mântuitorului nostru Iisus Hristos, s-a gândit la Maica Domnului și cu gândul la Maica Domnului a ridicat glas și a zis în fața oamenilor care erau de față, adresându-se Domnului Hristos cu privire la Sfânta Sa Maică: „Fericit este pântecul care Te-a purtat și sânii la care ai supt”. Iar Domnul nostru Iisus Hristos a răspuns: „Așa este. Fericiți sunt și cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și îl păzesc pe el”. Dacă am cunoaște numai cuvintele acestea care au fost rostite de Domnul Hristos, în împrejurarea pe care am pomenit-o, am ști cu toții că sunt fericiți cu adevărat cei ce ascultă dar și împlinesc cuvântul lui Dumnezeu. Despre cuvântul Său Domnul Hristos a spus: „cerul și pământul vor trece, dar cuvintele Mele nu vor trece”. Tot Domnul nostru Iisus Hristos a spus despre cuvintele Sale că sunt duh și sunt viață și în rugăciune către Tatăl Ceresc a zis, după mărturia Sf. Evangelist Ioan: „cuvântul Tău este adevărul”. Sunt multe locuri în Sf. Evanghelie în care se spun cuvinte despre fericire, despre calea fericirii. Dar dacă numai cuvintele acestea le-am ști din tot ce a spus Mântuitorul nostru Iisus Hristos, am ști că, pe calea fericirii merg aceia care împlinesc cuvântul lui Dumnezeu și, bineînțeles, că nu merg pe calea fericirii cei care nu împlinesc cuvântul lui Dumnezeu. Ca să împlinești cuvântul lui Dumnezeu trebuie să crezi în Dumnezeu și ca să crezi în Dumnezeu trebuie să știi ceva despre Dumnezeu. Începutul

este credința. De unde știm? Din cuvântul Mântuitorului. Cele dintâi cuvinte pe care Domnul Hristos le-a spus ca propovăduitor, după mărturia Sf. Evangelist Marcu, sunt acestea: „S-a apropiat Împărăția lui Dumnezeu, pocăiți-vă și credeți în Evangheliile”. La sfârșitul Sf. Evanghelii de la Marcu citim cuvinte pe care le-a spus Domnul Hristos după înviere când le-a zis ucenicilor: „Propovăduiți Evanghelia la toată făptura”. Și nu s-a oprit aici, ci a spus mai departe: „cel ce va crede și se va boteza, se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi”. Deci să credem în Domnul Hristos, să credem în Evangheliile, să credem în Dumnezeu-Tatăl, să credem în Dumnezeu-Duhul Sfânt, să credem în Maica Domnului, să credem în Sfinții lui Dumnezeu, să credem în tot ceea ce este cuprins în învățătura Bisericii noastre. Și dacă credem cu adevărat, atunci ne supunem voii lui Dumnezeu, așa cum s-a supus Maica Domnului când, aflând că va fi mamă a Mântuitorului, când a aflat de la îngerul binevestitor că Duhul Sfânt se va coborî peste ea și puterea celui Preaînalt o va umbră și că Sfântul care se va naște din ea Fiul lui Dumnezeu se va numi, a zis: „Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”. Deci s-a supus cu mintea față de ceea ce i-a cerut Dumnezeu prin înger. Noi însă avem mintea care discută cu Dumnezeu în loc să se supună fără discuție. Noi am putea să urmărim Maicii Domnului dacă ne-am supune cu mintea așa cum s-au supus cei care au auzit de la Maica Domnului cuvânt de îndrumare, la nunta din Cana Galileii, când Maica Domnului le-a spus: „Faceți ceea ce vă va spune El”. Fără îndoială, iubitori credincioși, că și noi toți trebuie să facem ceea ce vrea Domnul

(continuare în p. 2)

Arhim. TEOFIL PĂRĂIAN

* Cuvânt de învățătură la Sfânta Liturghie din ziua de 15 august, Sărbătoarea Adormirii Maicii Domnului.

VREDNIC ESTE !

Alegerea și hirotonirea Preacuviosului Părinte Arhimandrit ANDREI MOLDOVAN ca episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

Postul de episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, vacantat prin alegerea Preasfințitului dr. Visarion Rășinăreanu ca episcop titular al Tulcii, a fost completat, prin alegerea de către Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, la propunerea Înaltpreasfințitului dr. Laurențiu Streza, arhiepiscopul Sibiului și mitropolitul Ardealului, a Preacuviosului Arhimandrit Andrei Nicolae Moldovan, starețul mănăstirii Făgețel (jud. Harghita) și exarh al mănăstirilor din Episcopia Covasnei și Harghitei. Acest eveniment a avut loc în ședința sinodală din data de 9 iulie 2008.

Hirotonirea întru arhieru a noului ales episcop-vicar a fost săvârșită în 15 august – ziua praznicului Adormirii Maicii Domnului, la Mănăstirea „Brâncoveanu” de la Sâmbăta de Sus.

În conformitate cu prevederile tipiconale, în preziua, la orele 17⁰⁰, s-a oficiat vecernia, în biserica nouă a mănăstirii. Au participat Înaltpreasfințitul dr. Laurențiu Streza, arhiepiscopul Sibiului și mitropolitul Ardealului, Înaltpreasfințitul dr. Irineu Popa, noul arhiepiscop al Craiovei și mitropolitul Olteniei, Înaltpreasfințitul dr. Serafim Joantă, întâistătătorul Mitropoliei Ortodoxe Române pentru Germania și Europa Centrală, Înaltpreasfințitul dr. Andrei Andreicuț, arhiepiscop al Arhiepiscopiei Alba-Iuliei, Preasfințitul Ioan Selejan, episcop al Covasnei și Harghitei, Preasfințitul dr. Macarie Drăgoi, noul episcop al Episcopiei Ortodoxe Române a Europei de Nord cu sediul la Stockholm și Preasfințitul Paisie Lugoianul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei.

După otpust, a avut loc Îpopsifierea, adică anunțarea și chemarea candidatului la treapta arhieriei, iar în continuare, la altarul din pădurea din imediata vecinătate a incintei mănăstirii, s-a cântat Prohodul Adormirii Maicii Domnului. A urmat apoi slujba utreniei, în finalul căreia a avut loc Mărturisirea de credință a celui chemat spre a primi harul hirotoniei întru arhieru.

Ierarhii prezenți i-au adresat candidatului întrebări în legătură cu unele aspecte ale credinței, fiind vizate mai ales probleme dogmatice dezbătute în sinoadele ecumenice, ca urmare a unor răstălmăciri din partea ereticilor. Explicația supunerii candidatului la un astfel de dialog-interogatoriu (am folosit acești doi termeni într-o măsură și se desfășoară, public, acest moment premergător hirotoniei) trebuie căutată în convingerea că mântuirea se dobândește și prin cunoașterea și mărturisirea adevărului Evangheliei, așa cum a fost formulat acesta în Sinoadele ecumenice și cum s-a păstrat și s-a transmis de către magisteriul Bisericii, pe parcursul secolelor. Cum episcopul este răspunzător nu numai de propria sa mântuire, ci și de a tuturor celor ce i s-au încredințat spre păstorie, este de la sine înțeles că el trebuie să fie pe deplin temeluit în ortodoxia credinței. Iar lucrul acesta trebuie să fie confirmat prin gura a doi sau trei martori. În cazul la care ne referim au fost acolo, aproape de

(continuare în p. 3)

Pr. prof. dr. Dumitru ABRUDAN

HOTĂRÂRE SINODALĂ

privind alegerea noului episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

Înaltpreasfinției Sale

Înaltpreasfințitului LAURENȚIU

Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului

ÎNALTPREASFINȚIA VOASTRĂ,

Cu frățească dragoste Vă aducem la cunoștință că Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române, în ședința din 9 iulie 2008, a luat în examinare adresa nr. 1552/32008 a Arhiepiscopiei Sibiului cu propunerea Înaltpreasfinției Voastre făcută în consultare cu Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Ardealului pentru alegerea Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan) în postul vacant de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

Având în vedere că în sprijinul propunerii Înaltpreasfinției Voastre de alegere a unui nou episcop-vicar la Arhiepiscopia Sibiului, s-au reținut următoarele argumente: *Existența la Arhiepiscopia Sibiului a postului de episcop-vicar rămas vacant prin*

(continuare în p. 4)

MESAJUL

Președintelui României, cu prilejul alegerii noului episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

Preasfinția Voastră,

Doresc să vă adresez sincerele mele felicitări și urări de slujire rodnică în demnitatea de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului și să transmit totodată salutul meu cordial tuturor credincioșilor care v-au întâmpinat astăzi în mijlocul lor.

Hirotonia întru arhieru a Preasfinției Voastre este un prilej de bucurie pentru toți credincioșii ortodocși din Mitropolia Ardealului, cu atât mai mult cu cât astăzi întreaga comunitate fraternală a Bisericii sârbătorește Adormirea Maicii Domnului, ocrotitoarea acestui așezământ închinat Sfinților Brâncoveni.

Sunt convins că experiența duhovnicească pe care ați dobândit-o ca stareț ai Mănăstirii Făgețel și ca exarh al mănăstirilor din Eparhia Harghitei, precum și pregătirea academică, vă vor ajuta să îndepliniți misiunea pastorală pe care v-a încredințat-o Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Apresiasi însemnătatea istorică și culturală a mănăstirii Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus pentru Mitropolia Ardealului și pentru istoria spiritualității ortodoxe românești, vă rog să primiți, Preasfinția Voastră, cele mai calde urări de împlinire a slujirii pe care v-a încredințat-o Biserica.

TRAIAN BĂESCU
Președintele României

MESAJUL

Ministrului Culturii și Cultelor

Este un moment deosebit pentru noi toți. Ne găsim astăzi împreună într-o superbă unitate de suflet: români creștini ortodocși pentru a prăznui una dintre cele mai importante sărbători ale creștinătății: „Adormirea Maicii Domnului”, aici, în preajma acestui minunat așezământ brâncovenesc. Suntem aici cu adevărat ca într-o grădină, o grădină a Maicii Domnului. Dar să nu uităm că și unii străini și unii bărbați vestiți ai noștri spuneau, despre întreaga Românie, că este grădina Maicii Domnului. Într-adevăr, această țară a noastră, cu formă de inimă, cum spunea un mare poet român, ei bine întreaga Românie este Grădina

(continuare în p. 4)

Adrian IORGULESCU
Ministrul Culturii și Cultelor

„Fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el”

(urmăre din p. 1)

Hristos, ceea ce vrea Mântuitorul nostru. Fără aceasta nu putem să-i slujim lui Dumnezeu. Or, cel ce crede trebuie să-l și slujească lui Dumnezeu. Deci, cel ce crede acela îi împlinește cuvântul Mântuitorului nostru Iisus Hristos și prin aceasta ajunge ca împlinitor al cuvântului Mântuitorului, al poruncilor Mântuitorului, ajunge slujitor lui Dumnezeu. Întâi e credincios, apoi e slujitor lui Dumnezeu. Și pe măsură ce împlinește cuvântul lui Dumnezeu, pe măsură ce face voia lui Dumnezeu, acela trebuie să-L cunoască pe Dumnezeu și devine cunosător de Dumnezeu. Și cunosător de Dumnezeu fiind, este și iubitor de Dumnezeu pentru că nu se poate să-L cunoști pe Dumnezeu și să nu-L iubești și dacă-L iubești ajungi la starea de fericit. Iubiți credincioși, în limba greacă aceste stări sufletești se pun și ca nume de botez, astfel, credincios lui Dumnezeu se zice Teotist, cel care e credincios lui Dumnezeu, deci Teotist ajunge să fie Teodul, supus lui Dumnezeu, cum a fost Maica Domnului când a zis: „iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”. Cel care e Teodul, împlinitor al voii lui Dumnezeu, devine cunosător de Dumnezeu și asta se numește Teognost și cel care e cunosător de Dumnezeu, cel iubitor de Dumnezeu e Macarie și Macarie este fericit.

Deci, iubiți credincioși, dacă am și numai cuvântul acesta al Domnului Hristos: „Fericiți sunt cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l împlinesc pe el”, am avea un punct de plecare spre fericire, spre fericirea pe care ne-o dă Dumnezeu, în condițiile în care credem cu adevărat în El și nu doar că ni se pare că credem în Dumnezeu, pentru că sunt mulți care se numără între credincioși și de fapt sunt necredincioși, trăiesc viață de necredincioși și doar zic că sunt credincioși. Sunt mulți care se numesc credincioși de către ei înșiși și nu au o legătură cu Maica Preacurată, nu știu rugăciuni către Maica Domnului, nu știu să spună: „Cuvine-se cu adevărat să te fericim pe tine Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și preanevinovată și Maica Dumnezeului nostru”. Nu știu că Maica Domnului este mai înaltă decât cerurile și mai curată decât strălucirile soarelui; nu știu că Maica Domnului este ușa cea cerească, ce din oameni a răscărit și pe Stăpânul L-a născut, nu știu că Maica Domnului este mai presus de Heruvimi și de Serafimi. Nu măresc pe Maica Domnului, neglijează pe Maica Domnului și să știți că cei care neglijează pe Maica Domnului n-au credință în Maica Domnului așa cum și cei care neglijează pe Dumnezeu, nu iau aminte la Dumnezeu, n-au credință în Dumnezeu. De exemplu, cineva care nu merge la biserică Duminică, neglijează pe Dumnezeu și tot ceea ce se face în biserică și atunci nu se poate numi credincios al lui Dumnezeu, nu se poate numi slujitor al lui Dumnezeu, nu se poate numi cunosător al lui Dumnezeu, nu se poate numi iubitor de Dumnezeu, nu se poate numi fericit. Nu e fericit! Fericiți sunt cei care ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l împlinesc pe el.

Iubiți credincioși, sunt multe cuvintele în care se arată cine sunt fericiți și ar trebui să le știm și noi măcar pe unele din ele. Iată, de pildă, cuvântul Mântuitorului adresat Sf. Apostol Toma: „Fericiți sunt cei ce n-au văzut și au crezut”. Deci sunt fericiți cei ce nu văd cele pe care le propovăduiește Biserica dar cred și atunci dacă cred sunt fericiți. Toți credincioșii sunt pe calea fericirii, bineînțeles dacă adaugă și celelalte adică faptele bune. Deci

fericirea vine în condițiile fericirii. Domnul Hristos a spus: „Fericiți sunt cei blânzi că aceia vor moșteni pământul”. Dacă nu ești blând, poți să fi fericit? Nu. Sigur, nu. Domnul Hristos a spus: „Fericiți sunt cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu”. Cine sunt fericiți? Cei cu inima curată. Ai inimă curată, ești fericit! N-ai inimă curată, nu poți fi fericit. A spus Domnul Hristos: „Fericiți sunt cei milostivi, că aceia se vor milui”. Ești milostiv, ai nădejde să ajungi la fericirea celor milostivi. Nu ești milostiv, nu poți ajunge la fericirea celor milostivi. Deci, iubiți credincioși, iată, noi știm calea fericirii. Gândiți-vă că aceste cuvinte fericitoare, care arată cine sunt fericiți, le-am auzit chiar astăzi la Sf. Liturghie: „Fericiți sunt cei cu inima curată, fericiți sunt făcătorii de pace, fericiți sunt cei blânzi, fericiți sunt făcătorii de pace”. Deci toți aceștia sunt fericiți, numai dacă și noi suntem ca ei ajungem să fim fericiți. Dacă nu, nu putem avea parte cu Domnul nostru Iisus Hristos, Cel care a venit anume să ne ajute, mai întâi să ne mântuim. Ce înseamnă aceasta să te mântuiești. A zis Domnul: „credința ta te-a mântuit”. Ai o credință care e lucrătoare în viața ta. Ai o credință care te duce la biserică. Ai o credință care îți dă gândul să te rogi, ai o credință care te îndrumă să preamărești pe Dumnezeu. Din faptul că îl preamărești pe Dumnezeu ai o rază de fericire.

Și-acum, iubiți credincioși, vă aduc din nou în atenție cuvântul Mântuitorului: „Fericiți cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l împlinesc”. Trebuie să ne gândim la aceste cuvinte, pe care ni le adresează Dumnezeu, pentru că Dumnezeu vorbește chiar cu noi. Vorbește cu noi prin Evanghelie. Evanghelia este Hristos în mijlocul nostru. De unde știm? De acolo că Domnul Hristos n-are alt cuvânt astăzi decât cuvântul cel veșnic al Său pe care l-a spus la vremea când a propovăduit Evanghelia. Ne-a învrednicit Bunul Dumnezeu, iubiți credincioși, ca Hristos să ajungă până la noi prin Evanghelie. Noi zicem că Domnul Hristos s-a adresat femeii cinstitoare a Maicii Domnului și i-a spus: „fericit cei ce ascultă cuvântul lui Dumnezeu și-l păzesc pe el”. Noi n-am fost acolo de față, dar e ca și cum am fi fost acolo de față pentru că Evanghelia a ajuns până la noi. Toți oamenii care știu cuvintele acestea ale Domnului Hristos, știu ce trebuie să facă pentru a fi fericiți, adică să împlinească cuvântul lui Dumnezeu. Cel ce va crede și se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi, a spus Domnul Hristos și Evanghelia a ajuns până la noi, și noi cei de astăzi știm cuvintele pe care le-a rostit Domnul Hristos, cuvintele care nu vor trece chiar dacă va trece cerul și pământul.

Iubiți credincioși, astăzi noi avem o sărbătoare a Maicii Domnului. Sărbătoarea aceasta se numește „Adormirea Maicii Domnului”. Ce înseamnă aceasta „Adormirea Maicii Domnului”? Asta înseamnă moartea Maicii Domnului. Bine, dar atunci de ce nu zicem moartea Maicii Domnului. Știți de ce? Pentru că Maica Domnului n-a murit după cum nu moare nimeni. Nicun om din lumea aceasta, care a venit din neființă la ființă, nu moare după suflet. Chiar dacă ar vrea el să moară și aceia care și fac singuri moartea nu mor ci rămân cumva în lumea aceasta și dincolo de lumea aceasta, unde și-au pregătit ei să rămână. Domnul Hristos a spus: Dumnezeu este Dumnezeu lui Avram, a lui Isaac și a lui Iacob și precizează că Dumnezeu nu e al celor morți, ci al celor

vii pentru că toți sunt vii, în El. Deși Maica Domnului a murit și a fost înmormântată, totuși din mormânt a fost scoasă de Domnul Hristos, a fost înviată și a fost mutată cu trupul la cer. Cine ne spune aceasta, cine ne asigură că a fost așa? Ce ne spune Biserica noastră? Că pe Născătoarea de Dumnezeu, cea întru rugăciuni neadormită, mormântul și moartea n-au ținut-o. De ce? Pentru că la viață a mutat-o. Cine? Fiul ei, Cel ce S-a născut din pântecul ei. Deci Maica Domnului este în cer cu sufletul și cu trupul. Sfinții sunt cu sufletul în cer și cu trupul în mormânt. Despre multe trupuri ale sfinților nu se știe nimic dar, despre Maica Domnului știm că este nu numai cu sufletul, cum sunt ceilalți sfinți, ci este cu sufletul și cu trupul în cer. Căci ca pe Maica vieții, la viață a mutat-o Cel ce s-a sălășluit în pântecul ei cel pururea fecioresc. Și-atunci noi zicem că Maica Domnului nu a murit, ci a adormit. Dar și pe credincioșii ceilalți îi numim ca pe unii care n-au murit, chiar dacă le facem slujbă de înmormântare. Însă să știți că nici cuvântul acesta „adormit” nu ne spune ceea ce vrem noi să știe. De ce? Pentru că „adormirea” este doar cu trupul, sufletul continuându-și existența în starea de trezvie. Maica Domnului mutată fiind cu sufletul și cu trupul la cer, ea se află încă de pe acum transfigurată precum a fost și Fiul ei după Înviere. Știind-o grabnică ajutoare, să ne adresăm ei cu rugăciune stăruitoare zicând: „Întru tot bună Stăpână, curățește-mi mintea mea cea întinată cu tot felul de păcate și o fă locaș înfrumusețat al Treimii celei Dumnezeiești ca să laud și să măresc puterea ta fiind mântuit eu netrebnicul robul tău. Mă prezint în fața ta Maică Preacurată ca un rob netrebnic pentru că știu că am mintea întinată cu tot felul de păcate. Ajută-mă, tu, ca să mă curățesc și fiind locaș al Sfintei Treimi să te pot lăuda, să laud mărirea ta și mila ta cea nemăsurată”. Gândiți-vă, iubiți credincioși, la toate acestea, bucurați-vă că o avem pe Maica Domnului ca mama noastră, bucurați-vă că Maica Domnului ne ajută, bucurați-vă că Maica Domnului ne este ocrotitoare, bucurați-vă că nu suntem singuri, că îl avem pe Dumnezeu de Tată, că îl avem pe Domnul nostru Iisus Hristos ca pe un frate, că avem pe Maica Domnului ca pe o mamă, toate acestea sunt niște realități și de aceea zic eu de atâtea ori, măi oameni buni, să știți că un om credincios nu poate, nu trebuie să ajungă la depresie, la neliniște, la nemulțumire. De ce? Pentru că dacă crede știe că nu e singur, știe că are ajutor de sus și să dea Dumnezeu ca și noi și familiile noastre, toți să avem ajutor de sus de la Maica Domnului, dacă suntem împlinitori ai cuvântului lui Dumnezeu și dacă zicem și noi cuvinte de cinstire către Maica Domnului cum a zis femeia aceea când a rostit cuvintele: „fericit este pântecul care Te-a purtat și sânul la care ai supt”.

Să ne ajute Bunul Dumnezeu să fim cu gândul la El, să fim cu gândul la Maica Domnului și să nu despărțim pe Maica Domnului de Domnul Hristos și să nu despărțim pe Domnul Hristos de Maica Domnului, ci să zicem în conștiința noastră și cât putem de des: „Preabinecuvântată ești Născătoare de Dumnezeu Fecioară, că prin Cel ce S-a întrupat din tine, iadul s-a robit, Adam s-a chemat, blestemul s-a nimicit, Eva s-a mântuit, moartea s-a omorât și noi am înviat, și pentru aceasta cântând strigăm: bine ești cuvântat Hristoase, Dumnezeul nostru, Cel ce bine ai voit așa, mărirea Ție”.

„Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste”*

Iubit popor credincios lui Hristos
Prăznuim astăzi Adormirea Maicii
lui Dumnezeu, una dintre cele mai
îndrăgite sărbători ale noastre, ale
românilor ortodocși, care ne prețuim
țara ca fiind „grădina Maicii Domnu-
lui”. Evlavia pe care o au românii se
vede în aceea că cele mai mărețe pele-
rinaje sunt legate de sfintele Mănăstiri
și au loc de praznicul Adormirii Maicii
Domnului. Căci evlavia poporului știe
că dacă la moartea oamenilor sfinți
vin îngerii să Se petreacă sufletele în
împărăția lui Dumnezeu, la adormi-
rea Maicii Domnului a venit Domnul
nostru Iisus Hristos, înconjurat de
celele îngeresti, și a luat sufletul Maicii
Preacurate pentru a-l duce aproape de
El în rai. Împreună cu această ceată
călătorește credinciosul ortodox la
Sărbătoarea cerească a Adormirii, la
care astăzi ne-am făcut părtași.

La acest praznic al Împărăției
Cerești, cu alese simțăminte față de
„cea mai înaltă decât cerurile” m-am
apropiat și eu, cu frică de Dumnezeu,
cu credință și cu dragoste, astăzi, spre
a fi hirotonit arhieru la acest Sfânt
Altar al Martirei Mănăstiri Brâncoveanu
de la Sâmbăta de Sus, rugând-o
pe Maica Domnului să facă și din mine
izvor de apă vie prin dumnezeiescul

Cu profundă recunoștință și consi-
derație îmi îndrept mulțumirile către
IPS Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului
și Mitropolitul Ardealului, pentru încre-
derea și dragostea părintească pe care
mi-a acordat-o, „fără să disprețuiască
tinerețile mele”, înțelegând din prima
clipă că spusa Mitropolitului Andrei Șa-
guna, „de o sută de ori dacă m-aș naște,
tot preot m-aș face” unește duhurile
noastre rugătoare și doritoare de bine
poporului binecredincios. Misiunea
pe care o încep astăzi nădăduiesc să
aducă roade care să ofere bucurii ÎPS
Voastre, întregind lucrarea mântuitoare
a iluștrilor Mitropoliți și Arhieri ai
Sibiului ortodox care marchează veșnicia
neamului nostru românesc.

Cele mai alese sentimente de mul-
țumire le îndrept în acest moment
către PS Ioan, Episcop de Covasna și
Harghita, lângă care m-am format
duhovnicește. Încrederea PS Voastre,
încă de la numirea mea în 1995 ca
stareț al Sfintei Mănăstiri Făgetel –
Harghita, m-a responsabilizat și m-a
motivată ca să mă străduiesc cât mai
mult la formarea mea duhovnicească
și intelectuală. Mă voi strădui să
lucrez cu și mai multă râvnă pentru
a răspunde așteptărilor PS Voastre,
neuitând dragostea brațelor Voastre

har, „cel ce totdeauna pe cele neputin-
cioase le vindecă și pe cele cu lipsă le
împlinește”. Arhieresul har care mi
s-a împărțit astăzi prin lucrarea
IPS și PS Părinți plinește chemarea
mea la această slujire încredințată de
Hristos, Arhierul Mântuirii noastre.

Văzând încrederea care mi s-a acor-
dat din partea Sfântului Sinod, așa cum
minunatele momente de până acum
o arată, am convingerea că și pe mai
departe mă vor susține cu rugăciunea
și cu sfatul toți IPS și PS Părinți sinodali,
în greaua misiune la care am fost che-
mat. Sunt conștient de măreția harului
împărțit, cât și de povara jugului
pe care l-am luat, urmând îndemnul
Mântuitorului Hristos: „Luați jugul Meu
asupra voastră și învățați-vă de la Mine
că sunt blând și smerit cu inima și veți
afla odihnă sufletelor voastre. Că jugul
Meu este bun și povara Mea este ușoară
(Mt. 11, 29-30)”.

Mulțumesc mai întâi Dumnezeului
nostru Cel slăvit în Treime, Tată, Fiul și
Duh Sfânt, pentru că m-am învrednicit
de lucrarea Sa în treapta arhieriei, Prea-
sfintei Născătoare de Dumnezeu pentru
toată ocrotirea și pentru această zi
preaminată a prăznirii sale, în care
m-am împărțit de acest mare dar.

Mulțumesc Preafericitului Părin-
telui nostru Daniel, Patriarhul BOR
(Președintele Sfântului Sinod) și
membrilor Sfântului Sinod care m-au
ales episcop-vicar al Arhiepiscopiei
de Sibiu, și îi asigur că voi păstra și
voi propovădui învățătura sfintelor
dogme și a sfintelor canoane, fără
stricăciune sau abatere.

* Cuvânt rostit după hirotonirea întru
arhieru

părințești și puterea harului care
m-au întărit mereu, crescându-mă la
statura duhovnicească de acum.

Mulțumesc IPS și PS Voastre, care
v-ați ostenit atât de mult pentru smer-
enia mea, spre a mă ridica în sfânta
și măreția treaptă a Arhieriei. Voi
asculta bunele învățături ce-mi veți da
și voi urma buna purtare și cuviință a
PS Voastre, rămânând mai întâi fiu și
ucenic arhierilor Voastre.

Mulțumesc preabilunilor mei părinți,
Nicolae și Maria, care, și astăzi, cu
emoție sfântă sunt alături de mine,
împreună cu familia și cu preotul satu-
lui meu natal, Chețani, județul Mureș,
părintele Macarie Vasile. Mulțumesc
grupului de credincioși care l-au înso-
țit, sfântă familie a satului meu. Mul-
țumesc părinților slujitori ai Sfintelor
Altare, viețuitorilor sfintelor Mănăstiri,
profesorilor Facultății de Teologie și
tuturor fiilor mei duhovnicești care
sunt alături de mine. Nu în ultimul
rând îmi îndrept gândul și recunoștin-
ța către toți părinții duhovnicești care
de-a lungul vieții m-au povățuit și au
fost alături de mine, bucuria mea de
acum fiind roada lacrimilor și sfintelor
lor rugăciuni.

Copleșit de emoții, asemenea odini-
oară Sfântului Apostol Pavel, trimis să
propovăduiască neamurilor, închei cu
apostoleasca binecuvântare, cuvânt
de întărire și puternică credință:
„Harul Domnului nostru Iisus Hristos
și dragostea lui Dumnezeu-Tatăl și
împărțășirea Sfântului Duh să fie cu
noi cu toți” (II Cor 13, 13).

† ANDREI FĂGĂRĂȘANUL
episcop-vicar
al Arhiepiscopiei Sibiului

Întreita slujire arhierească*

I răim astăzi o întreită sărbătoare. Întâi este sărbătoarea hramului „Adormirea Maicii Domnului” și am venit cu toți aici ca să o cinstim pe Măicuța Domnului, așa cum o numim în rugăciunile noastre. Măine, în schimb, vom prelungi sărbătoarea hramului, pomenindu-i pe ctitorii acestei mănăstiri, pe sfinții Brâncoveni care sunt mijlocitorii noștri. Și iată că, Maica Precurată a mai rânduit și al treilea prilej de bucurie ca aici în grădina sa, în grădina Maicii Domnului, să rânduiască pentru prima dată poate în istoria acestui așezământ un ierarh. Să sfințim aici un episcop. Cei care ați fost ieri-seară la mărturisirea de credință, pe care a făcut-o noul ales episcop-vicar, v-ați dat seama de greutatea care apasă pe umerii unui ierarh. Întâi de toate el a jurat în fața lui Dumnezeu nu numai că va mărturisi adevărata credință, ci și aceea că va apăra și menține viața credința cea adevărată și în sufletul poporului lui Dumnezeu, pentru ca neabătut acesta să pășească pe calea mântuirii.

Ca atare, prima slujire, prima lucrare pe care o împlinește un ierarh este cea învățătoarească. Dedicându-se acestei slujiri, arhiereul nu dă nimic de la sine ci încearcă, prin darurile pe care Dumnezeu i le-a rânduit și prin pregătirea teologică, să coboare cuvântul lui Dumnezeu la nivelul de înțelegere al Dvs., al sufletelor credincioșilor, pentru ca acest cuvânt să fie trăit, nu numai reținut în minte, ci să coboare din minte în inimă.

A doua slujire a unui episcop este cea sfințitoare. Aceasta este o slujire fundamentală. El, episcopul, are dreptul să rânduiască, împreună cu alți episcopi, pe arhiereii-vicari și pe episcopii titulari, apoi și singur să hirotonească preoți și diaconi. Dar iarăși, nu de la sine săvârșește nici această lucrare, ci de la Dumnezeu, pentru că la hirotonie se spune: nu prin punerea mâinii mele, ci prin trimiterea harului Preasfântului Duh să se pogore și să rămână asupra celui chemat puterea de a săvârși Sfintele Taine și de a înnoi astfel viața binecredincioșilor creștini.

Și a treia lucrare sau slujire a arhiereului este cea de a conduce poporul lui Dumnezeu pe calea mântuirii.

Acestea sunt trei lucrări pe care le-a avut Mântuitorul Iisus Hristos într-un mod deplin și cele pe care le-a transmis apostolilor iar prin ei și episcopilor. Hristos n-a fost doar învățător ci a fost Profetul Profetului. Episcopul devine învățător. Mântuitorul Iisus Hristos a fost Arhiereul Arhiereilor, pentru că S-a jertfit pe Sine pe cruce. Arhiereul săvârșește Sfânta Liturghie și Sfintele Taine în mod deplin. Mântuitorul Iisus Hristos a fost împărat pentru că prin El s-a câștigat viața veșnică iar păstorul de suflete este cel care își pune viața pentru oile sale, conducându-le pe calea mântuirii. Aceasta este misiunea la care a fost chemat noul nostru episcop-vicar, *Preasfințitul Andrei Făgărășanul*.

Vreau acum să aduc mulțumire celui care a fost, o vreme îndelungată, slujitor al Mitropolitului de pioasă amintire Antonie, la mormântul căruia vom face îndată o rugăciune de pomenire. Acesta este Preasfințitul Visarion, actualul episcop titular al Tulcii. L-am invitat să fie astăzi cu noi dar, întrucât sărbătoarea aceasta este mare în toată țara, și Preasfinția Sa se află astăzi tot la un hram mănăstiresc, din propria sa eparhie, n-a putut să fie împreună cu noi. De aceea îi transmitem de aici mulțumirile noastre și-l chemăm să fie împreună slujitor cu noi și mulțumitor în fața lui Dumnezeu și pe mai departe.

De asemenea vreau să aduc cuvânt de binecuvântare și de prețuire pentru noul nostru episcop-vicar întâi din partea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, ce se află acum la Mănăstirea de la Techirghiol, care și aceasta are hramul „Adormirea Maicii Domnului”. Preafericirea Sa îl binecuvântează, îl îmbrățișează și îl cheamă, așa cum a spus-o în momentul alegerii, în cadrul Sf. Sinod, la ascultare canonică și la împreună slujire în ogrul Bisericii lui Hristos. Și pentru că Liturghia este și Euharistie, Euharistie însemnând mulțumire, continuu cu mulțumirile, de această dată la nivel uman.

Mulțumesc din tot sufletul noului Mitropolit al Craiovei, prietenul și colaboratorul nostru Irineu Popa. A sprijinit mult Mitropolia Ardealului și iată că și acum a răspuns cu dragoste chemării noastre, deși avea și Î.P.S. Sa mănăstiri cu hramul „Adormirea Maicii Domnului”. A trimis acolo episcopi și consilieri pentru ca astăzi să ne ofere nouă bucuria împreună slujirii. Îmi pare rău că timpul nu ne-a îngăduit să îi dăm posibilitatea să ne vorbească. Este profesor de Teologie, este chiar decanul Facultății de Teologie din Craiova și dacă v-ar fi vorbit, v-ați fi dat seama ce

însemnează să fii profesor de Dogmatică și de Morală, cum poți să explici adevărul de credință și în ce profunzimi teologice poți pătrunde, dar rămânând totuși la nivelul de înțelegere al credincioșilor. Vă îmbrățișăm Înaltpreasfinția Voastră cu aceeași dragoste statornică și rugăm pe Bunul Dumnezeu să Vă dăruiască păstorie cu putere multă, că dragoste aveți, în așa fel încât împreună să slujim Biserica noastră. Înaltpreasfințitul a fost și va mai rămâne secretarul Comisiei noastre de canonizare a sfinților. Am avut și avem o lucrare deosebită împreună. Ne rugăm Bunului Dumnezeu să ne ajute să adăugăm în calendar cât mai mulți sfinți din sânul poporului nostru, pentru ca să ne bucurăm că Biserica e vie. Numai o Biserică care dă sfinți e vie și Biserica noastră este cu adevărat vie.

Vreau să-i mulțumesc și Înaltpreasfințitului Serafim, care, cu ani în urmă, a fost înaintașul Preasfințitului nou hirotonit în postul de episcop-vicar la Sibiu cu același nume de Serafim Făgărășanul. Î.P.S. Sa a ostenit pe aici, a înmulțit dragostea, n-a luat-o cu el și vine acum să vadă roadele. L-am ascultat aseară, ne-a spus lucruri foarte serioase, cu mult curaj, îl rugăm ca ori de câte ori are ocazia să nu ne ocolească, să vină aici. Înaltpreasfințitul are cea mai mare eparhie din lume, toată Europa Centrală și de Nord.

Vreau apoi să-i mulțumesc Preasfințitului meu statornic și credincios Ioan de Covasna. Măcar atât să audă toată lumea, nu spre lauda personală a P.S. Sale, ci spre lauda lui Dumnezeu, pentru că Preasfințitul duce o luptă acolo cum nu vă puteți imagina. Ne înfruntăm acum când auzim de războaie pe ici, pe colo, dar și tensiunile locale și greutățile pe care numai un păstor și un părinte ca P.S. Ioan le știe trebuie să ne dea de gândit și să-l rugăm pe Bunul Dumnezeu, pe Maica Precurată și pe sfinții Brâncoveni să-i stea alături. Să-i promitem că și noi îi vom sta alături și nu numai că vom veni să slujim împreună, dar vom fi în același duh de rugăciune și de credință, mai ales că acum suntem trei în sinodul mitropolitan, împreună cu Preasfințitul Andrei Făgărășanul.

Vă mulțumesc Preasfinția Voastră că ni l-ați oferit, eu am cerut și l-ați oferit Bisericii, l-ați oferit în aceeași măsură și Preasfinției Voastre, pentru că făcând parte din aceeași mitropolie, slujirea noastră este comună.

Îi mulțumesc și Preasfințitului episcop-vicar Paisie Lugojanul de la Timișoara, care îmi amintește de cei 10 ani petrecuți în Banat, în Banatul de munte. Preasfinția Sa este reprezentantul Înaltpreasfințitului Nicolae al Banatului.

Mulțumirile noastre se adresează și oaspeților care reprezintă autoritatea de stat și iată că îl avem aici pe demnitarul care se ocupă și de Biserica: Domnul Adrian Iorgulescu, Ministrul Culturii și Cultelor. Domnia Sa are sub ocrotire și cultele religioase.

Așteptăm cuvântul Domniei Sale, care, pentru situația dată, va reprezenta și recunoașterea din partea guvernului a începutului misiunii noului nostru episcop-vicar. Îi mulțumim Domnului Ministru și pentru cele de acum, dar și pentru tot sprijinul de care ne-am bucurat pe parcursul desfășurării, la Sibiu, a celei de a III-a Adunări Ecumenice Europene.

Mulțumiri sincere adresăm Excelenței Sale, Domnului Traian Băsescu, Președintele României. Mesajul transmis noului episcop-vicar evidențiază nu doar o recunoaștere a unui slujitor bisericesc în noua sa funcție, ci pune în evidență și rolul important pe care l-a avut și îl are Biserica în viața poporului român.

Mulțumim Parlamentului României, reprezentanților autorităților județene de la Sibiu și Brașov, ai autorităților locale de la Făgărăș și Sâmbăta de Sus, tuturor oaspeților noștri care reprezintă aici Cultura.

Sunt printre noi și oaspeți străini, invitați ai Preasfințitului Andrei. Din Damascul Siriei este prezent Preacuviosul Părinte Arsenie, de la Mănăstirea Mamatura, coleg de studii doctorale cu Preasfințitul Andrei, la Facultatea de Teologie din Tesalonici. Preacuviosia Sa ne-a încântat auzul cu rostirea, în vechea limbă siriană, a unui ecfonis, la Sfânta Liturghie. Îi mulțumim pentru dragostea față de Biserica noastră Ortodoxă Română.

Mulțumim Preacuviosului Părinte stareț, Ilarion, fraților de la Sfânta Mănăstire Brâncoveanu pentru osteneala pregătirii acestui eveniment important în viața eparhiei noastre.

Mulțumim tuturor slujitorilor care au fost împreună cu noi la Sfânta Liturghie și tuturor binecredincioșilor creștini.

† **DR. LAURENȚIU STREZA**
Arhiepiscopul Sibiului
și Mitropolitul Ardealului

Alegerea și hirotonirea Preacuviosului Părinte Arhimandrit ANDREI MOLDOVAN ca episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

(urmăre din p. 1)

miezul nopții, trei mitropoliți, un arhiepiscop și trei episcopi, deci șapte membri ai Sfântului Sinod. Toți aceștia au ascultat cuvântul clar marcat de emoție sfântă, pe care l-a rostit cel ce se aducea înaintea cetii arhiereilor spre a fi el însuși rânduit în această ceată.

În ziua praznicului, din data de 15 august, la ora 8³⁰ s-a oficiat slujba sfințirii apei, la fântâna din incinta mănăstirii, iar începând cu ora 9⁰⁰ s-a slujit Sfânta Liturghie, la altarul din pădure.

Au luat parte la slujbă și reprezentanți ai autorităților de Stat centrale și locale, în persoana

Domnilor: Adrian Iorgulescu, ministrul Culturii și Cultelor, Bogdan Tătaru Cazaban, consilier la Președinția României, Vadim Tudor, senator, Nicolae Neagu, senator, Ilie Mitea, prefectul județului Sibiu, Aristotel Căncescu, președintele Consiliului Județean Brașov, Sorin Mănduc, primarul municipiului Făgărăș, Marian Crăciun, subprefectul județului Sibiu, Gheorghe Dicu, vice-președinte al Consiliului Județean Sibiu, Vasile Andreș, primarul comunei Sâmbăta de Sus, județul Brașov. Au slujit în sobor, împreună cu ierarhii, 97 de preoți și 12 diaconi. Numărul credincioșilor s-a dublat față de ziua anterioară.

La „Sfinte Dumnezeule”, Prea Sfințitul Paisie Lugojanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, a dat citire Hotărârii sinodale privind alegerea și hirotonirea noului episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, după care Înaltpreasfințitul dr. Laurențiu Streza, și ceilalți ierarhi împreună slujitori au săvârșit hirotonia întru arhiereu a celui care din acel moment a fost vestit celor de față ca Andrei Făgărășanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului. Ierarhii slujitori i-au înmănat pe rând noului hirotonit însemnele treptei arhierești: mantia, crucea, engolpionul. Preasfinția Sa se înscria astfel ca al nouălea episcop-vicar al acestei eparhii

dintre câți au fost rânduiți în această slujire, din 1889 până azi. Spre a le cinsti memoria antecesorilor mutați în veșnicie și a-i omagia pe cei ce-și continuă lucrarea arhierească, le pomenim aici, la toți, numele: Ilarion Pușcariu (1881-1922), Vasile Stan Rășinăreanul (1928-1938), Teodor Scorobet Rășinăreanul (1945-1967), Visarion Aștileanul Rășinăreanul (1969-1973), Emilian Bîrdaș Rășinăreanul (1973-1975), Lucian Florea Făgărășanul (1980-1985), Serafim Joantă Făgărășanul (1990-1993) și Visarion Bălțat Rășinăreanul (1997-2008).

După hirotonie, noului episcop-vicar i s-a acordat protia în slujirea Sfintei Liturghii.

La priceasnă, Preacuviosul Arhimandrit Teofil Părian, a primit binecuvântare de la Înaltpreasfințitul dr. Laurențiu Streza, spre a rosti cuvântul de învățătură, despre semnificația praznicului Adormirii Maicii Domnului.

După otpust, a urmat șirul cuvântărilor în legătură cu evenimentul ce tocmai s-a petrecut. Înaltpreasfințitul dr. Laurențiu Streza, arhiepiscopul Sibiului și mitropolitul Ardealului a rostit cuvânt de întâmpinare pentru noul

episcop-vicar și de mulțumire Preafericitului Părinte Patriarh Daniel și Sfântului Sinod pentru acordul ca propunerea Înaltpreasfinției Sale să devină realitate. A mulțumit Preasfințitului Ioan al Covasnei și Harghitei pentru gestul frătesc de a fi îngăduit ca un vrednic slujitor al altarului din eparhia Preasfinției Sale să răspundă chemării de a sluji în calitate de prim sfetnic și ajutor al Înaltpreasfinției Sale, la Sibiu. A mulțumit și celorlalți ierarhi prezenți la înfăptuirea acestui eveniment.

Cuvânt de mulțumire a adresat Înaltpreasfinția Sa și Președinției României, Guvernului, Parlamentului și autorităților locale care si-au

delegat reprezentanți la această ocazie importantă din viața Arhiepiscopiei Sibiului.

Domnul Bogdan Tătaru Cazaban a dat citire mesajului Domnului Traian Băsescu, președintele României.

În continuare a luat cuvântul Dl. Adrian Iorgulescu, ministrul Culturii și Cultelor, care și-a

exprimat încrederea că tinerețea și competența noului ierarh vor fi de bun augur pentru Biserica și țara în care trăim.

Tuturor li s-a adresat Preasfințitul Andrei Făgărășanul, noul hirotonit episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

Preacuviosul Părinte Ilarion Urs, starețul Mănăstirii „Brâncoveanu”, de la Sâmbăta de Sus a mulțumit înalților ierarhi, oficialităților și credincioșilor care au cinstit și în acest an așezământul brâncovenesc, cu prilejul hramului dar și al evenimentului ce tocmai s-a înscris în istoria Mitropoliei Ardealului. A oferit apoi, în semn de cinstire, înalților ierarhi și oaspeților câte o icoană lucrată în atelierul de pictură al mănăstirii.

Ierarhii, preoții, reprezentanții autorităților statului și mulți credincioși au pornit apoi spre locul unde își doarme somnul de veci vrednicul de pomenire mitropolit Antonie. S-a rostit acolo

o ectenie și s-a citit rugăciunea de dezlegare.

P.S. Paisie Lugojanul, episcop-vicar al Arhiepiscopiei Timișoarei, cu o parte dintre preoți care au slujit la sfântul altar, au oficiat Taina Maslului pentru credincioșii prezenți și pentru toți cei înscrisi în pomelnice.

La trapeza mănăstirii s-a oferit o agapă frățească. A vorbit cu această ocazie Preasfințitul Ioan al Covasnei și Harghitei, prezentând aspecte din lucrarea pastoral-misionară, ce se săvârșește într-o parte de țară cu un specific aparte din punct de vedere etnic și confesional, cum este ținutul Covasnei și Harghitei. Preasfinția Sa a arătat că noul episcop-vicar vine spre noua sa slujire, la Sibiu, cu o experiență în planul misiunii și al pastorației, care va fi cu siguranță benefică.

Martoră a atâtor evenimente din viața Bisericii transilvănene, Mănăstirea „Brâncoveanu” a mai adăugat încă o pagină în istoria ei bicentenară.

Mitropolitul Andrei Șaguna, de la a cărui naștere comemorăm două secole, a fost și el cinstit prin faptul că noul episcop-vicar poartă acest slăvit nume.

* Cuvânt rostit la hirotonirea întru arhiereu a P.S. Andrei Făgărășanul.

ARHIMANDRIT ANDREI-NICOLAE MOLDOVAN

REPERE BIOGRAFICE

- Preacuviosul Andrei-Nicolae Moldovan s-a născut la data de 22.11.1967, în localitatea Chețani, județul Mureș, primul copil al părinților Nicolae și Maria.
- Școala primară și gimnaziul le-a urmat în satul natal Chețani, județul Mureș.
- A absolvit Liceul din Iernut, județul Mureș, promoția 1986.
- În anul 2000 a absolvit Facultatea de Teologie Ortodoxă „Patriarhul Justinian” din București.
- A urmat, în perioada 2002-2005, studii post-universitare la Facultatea de Teologie Ortodoxă din cadrul Universității Aristotel din Salonic, Grecia.

REPERE DIN ACTIVITATEA MONAHALĂ

- În anul 1989 a intrat ca viețuitor la Mănăstirea Toplița, județul Harghita.

- La 19 iulie 1990 este tuns în monahism cu numele de ANDREI, de către Î.P.S. Andrei al Alba-Iuliei.

- La 20 iulie 1990 este hirotonit ierodiacon la Mănăstirea Toplița de Î.P.S. Antonie Plămădeală al Ardealului.

- La 21 noiembrie 1990 este hirotonit ieromonah la Mănăstirea Toplița de Î.P.S. Andrei al Alba-Iuliei.

- La 10 august 1995 este numit stareț la Mănăstirea Făgețel, județul Harghita de către P.S. Ioan al Covasnei și Harghitei.

- La 29 august 1999 este hirotesit protosinghel la Mănăstirea Făgețel, iar la 29 august 2006 este hirotesit arhimandrit la Mănăstirea Făgețel de către P.S. Ioan al Covasnei și Harghitei.

- La 1 octombrie 2005 este numit Exarh al mănăstirilor din Episcopia Covasnei și Harghitei, post pe care îl ocupă și în prezent.

- În anul 1995, împreună cu doi monahi de la Mănăstirea Toplița, a fost transferat de P.S. Ioan la Mănăstirea Făgețel, mănăstire greu încercată în 1940. Aici a găsit doar biserica mănăstirii, restul fiind distrus.

În această perioadă, 1995-2008, P.C. Andrei a condus lucrările de refacere a acestei mănăstiri: pictura bisericii, clopotnița, corp-chilii, arhondaric, gospodărie anexă.

Tot în această perioadă a reușit aici, într-o zonă unde românii sunt minoritari, să adune o obște de viețuitori. Pe unii îndemnându-i spre școlile teologice din țară.

A reușit să cumpere importante suprafețe de teren în jurul mănăstirii.

Relația cu populația maghiară din împrejurimi s-a dovedit a fi bună consolidându-se un climat de bună conviețuire în jurul mănăstirii.

Prin hramurile organizate la mănăstire a atras un număr mare de credincioși chiar și din alte eparhii.

A făcut din Mănăstirea Făgețel o punte de legătură între Transilvania și Moldova.

„Ziua pe care a făcut-o Domnul”*

Pentru obștea Mănăstirii Brâncoveanu, Praznicul „Adormirii Maicii Domnului”, hramul sfintei mănăstiri este ca o zi de Paști, ziua pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într-însa. Dintotdeauna sărbătoarea hramului a adunat ierarhi, preoți, monahi și credincioși pentru a petrece cu cântări de laudă pe cea care s-a mutat la viață, Maica Domnului. Îi mulțumim pentru acest minunat dar pe care ni l-a lăsat de a o lăuda pe ea care este mai cinstită decât heruvimii și mai mărită fără de asemănare decât serafimii.

Mulțumim Înaltpreasfințitului Părintelui nostru Laurențiu, Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului care a încununat sărbătoarea de astăzi cu hirotonia Preasfințitului Părinte Andrei, Episcop-vicar al Sfintei Arhiepiscopii a Sibiului, primul episcop hirotonit în această mănăstire.

Mulțumim soborului de arhieriei care s-a ostenit și și-au lăsat eparhiile lor, ca să fie alături

*Cuvânt de laudă și mulțumire la încheierea ceremonialului hirotonirii într-un arhieru a noului episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

de noi la această sărbătoare, mulțumim preoților slujitori, monahilor și monahiilor care în duh de rugăciune au fost alături de noi.

Mulțumim înalților oaspeți care astăzi au ținut să fie martori la acest eveniment important pentru Arhiepiscopia Sibiului.

Mulțumim conducerii Consiliului Județean Brașov, personal domnului Președinte Aristotel Căncescu pentru sprijinul acordat domnilor primari și tuturor celor din consiliile locale. Mulțumim corului de la Seminarul Teologic din Alba-Iulia, condus de dl. Profesor Nicolae Topârceanu, care a înfrumusețat prăznuirea noastră cu aleasă cântare.

Nu în ultimul rând mulțumim credincioșilor care s-au adunat în număr atât de mare pentru a ne ruga împreună la mutarea la viața veșnică a Maicii Domnului.

Rugăm pe cea care s-a mutat lângă Fiul ei să mijlocească înaintea Sfintei Treimi pentru iertarea păcatelor și buna înțelegere a oamenilor în lume. Amin.

Arhim. ILARION URS

Centrul de Presă „Basilica” al Patriarhiei Române

Biserica este o Instituție divino-umană care are drept scop mântuirea omului și transfigurarea lumii. Hristos Domnul este capul Bisericii iar ea este trupul Său.

În raport cu instituțiile seculare, Biserica este autonomă. Aceasta nu înseamnă că este exclus dialogul cu aceste instituții. Pentru purtarea dialogului există căi și mijloace adecvate. În mod concret există servicii și modalități la care se poate face apel pentru purtarea dialogului.

În această categorie de servicii și mijloace de comunicare și dialog se înscriu:

- Postul de Radio „Trinitas”
- Postul de Televiziune „Trinitas”
- Ziarul „Lumina”
- Biroul de Presă al Patriarhiei Române

- Agenția de Știri „Basilica”.

Toate acestea alcătuiesc Centrul de Presă „Basilica” al Patriarhiei Române și au rolul de a prezenta prin transmisiuni publice, știri, comunicate de presă, aspecte ale vieții bisericești, precum: hotărârile Sfântului Sinod, activitatea patriarhului, deciziile sinoadelor mitropolitane, hotărârile centrelor eparhiale, activitatea ce se desfășoară la nivelul protopopiatelor, parohiilor, mănăstirilor, școlilor teologice, asociațiilor, fundațiilor ortodoxe, dialogul interconfesional și interreligios, slujirea socială a Bisericii, aspecte ale vieții diasporei românești.

Știrile și informațiile pot fi accesate pe site-ul www.basilica.ro și sunt redată în limbile: română, engleză, franceză și rusă.

HOTĂRÂRE SINODALĂ privind alegerea noului episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului

(urmare din p. 1)

alegera și întronizarea Preasfințitului Visarion ca Episcop al Tulcii; Necesitatea continuării misiunii episcopului-vicar pentru menținerea unei acțiuni pastorale coerente și a unei slujiri arhierice imperios necesare și mult solicitată în întreg teritoriul eparhiei, care are în jurisdicție județele Sibiu și Brașov, întinse pe o mare suprafață și cu o populație totală de 1.019.752 de locuitori, dintre care populația creștin ortodoxă reprezintă 880.258 de locuitori; Sprijinirea Chiriarhului locului în activitatea administrativă, pastorală, misionară în cuprinsul Arhiepiscopiei Sibiului în care funcționează 10 protopopiate, 482 parohii și 19 filii, cu 578 locașuri de cult la care slujesc 518 preoți și diaconi și activează 734 angajați ca personal neclerical; 12 mănăstiri și 17 schituri în care viețuiesc 160 de călugări și călugărițe, 27 locașuri de cult cu preoți aferenți în instituții bugetare (armată, penitenciare, spitale și azile), o Facultate de Teologie Ortodoxă la Sibiu și un Seminar Teologic Liceal, numeroase așezăminte cu activitate în domeniul asistenței sociale, religioase și culturale; Continuarea și sporirea acțiunii misionare și pastorale a Bisericii noastre pentru păstrarea și promovarea credinței strămoșești ortodoxe în zona centrală a țării cu un profund specific multicultural și multiconfesional;

Ținând seamă că propunerea Înaltpreasfinției Voastre pentru alegerea Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan) în postul vacant de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului a fost făcută cu avizul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Ardealului, respectându-se prevederile art. 113 lit. d) din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române;

Constatând, de asemenea, că în propunerea înaintată Sfântului Sinod, Înaltpreasfinția Voastră a evidențiat activitatea administrativă, gospodărească, pregătirea intelectuală și viața duhovnicească a Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan), pe care le-a cercetat în amănunt și asupra cărora a referit Sfântului Sinod;

Luând act că în urma cercetării canonice săvârșită în conformitate cu prevederile art. 131 alin. (4) din Statut, Comisia Canonică, juridică și pentru disciplină a constatat că Preacuviosul Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan) întrunește condițiile canonice, de studii și vârstă prevăzute de art. 130 alin. (1) pentru a fi eligibil și, ca urmare, în temeiul prevederilor art. 131 alin. (3) din Statut a supus Sfântului Sinod propunerea de a se proceda la alegere prin vot secret, cu precizarea că, în conformitate cu prevederile art. 104 din Statut, potrivit cărora episcopii-vicari și arhieriei-vicari „poartă, cu aprobarea Sfântului Sinod, titluri legate de eparhiile respective ori, după caz, titluri speciale, hotărâte de Sfântul Sinod”, este necesar ca, în cazul alegerii, Sfântul Sinod să aprobe titlul episcopului-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului;

Ca urmare a discuțiilor care au avut loc în plenul Sfântului Sinod pe marginea propunerilor Comisiei canonice, juridice și pentru disciplină, în cadrul cărora mai mulți părinți sinodali au susținut și recomandat călduros propunerea Înaltpreasfinției Voastre pentru alegerea Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan) în postul vacant de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului;

Apreciindu-se, în cadrul discuțiilor, că este necesar ca prevederile statutare privind recomandarea candidaților pentru posturile de episcop-vicar și arhieru-vicar de către Chiriarh și Sinodul mitropolitan trebuie să fie completate cu

prevederi privind necesitatea mărturiei în plenul Sfântului Sinod a 2-3 ierarhi despre candidații propuși spre a fi ridicați la treapta arhieriei;

Pe temeiul prevederilor art.14 lit. m), art. 103-104, art. 130 alin. (1) și (6), precum și ale art. 131 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române, și în urma votului secret care a avut loc, Sfântul Sinod a hotărât:

- la act de propunerea Înaltpreasfințitului Mitropolit Laurențiu al Ardealului, Arhiepiscopul Sibiului, făcută cu avizul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Ardealului, pentru alegerea Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan), exarhul mănăstirilor din Episcopia Covasnei și Harghitei, în postul vacant de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

- În urma rezultatului cercetării canonice și a avizului exprimat de Comisia canonică, juridică și pentru disciplină, precum și a rezultatului votării din Sfântul Sinod, aprobă alegerea Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan), exarhul mănăstirilor din Episcopia Covasnei și Harghitei, în postul vacant de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului.

- Aprobă ridicarea la treapta arhieriei a Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan), urmând a purta, ca Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, titlul FĂGĂRĂȘANUL, Înaltpreasfințitul Mitropolit Laurențiu al Ardealului fiind rugat să stabilească locul și data hirotoniei într-un arhieru, pe care să le comunice și Patriarhiei Române.

- Se va comunica autorităților de stat în drept alegerea Preacuviosului Arhimandrit ANDREI (Nicolae Moldovan) în postul de Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Sibiului, solicitându-se Ministerului Culturii și Cultelor – Secretariatul de Stat pentru Culte, bugetarea noului post în statul de funcții al Arhiepiscopiei Sibiului.

- În conformitate cu prevederile art. 104 din Statutul pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române și cu hotărârea nr.1.681/1969 a Sfântului Sinod, adresează Înaltpreasfințitului Mitropolit Laurențiu al Ardealului, rugămintea de a emite Decizia de atribuții a noului ales ca Episcop-vicar la Arhiepiscopia Sibiului, pe care o va înainta Sfântului Sinod spre aprobare.

- la act de necesitatea completării Statutului pentru organizarea și funcționarea Bisericii Ortodoxe Române și a regulamentelor de aplicare ale acestuia referitoare la recomandarea candidaților pentru posturile de episcop-vicar și arhieru-vicar de către Chiriarh și Sinodul mitropolitan, cu prevederi privind necesitatea mărturiei în plenul Sfântului Sinod a 2-3 ierarhi despre candidații propuși spre a fi ridicați la treapta arhieriei.

Aducându-Vă la cunoștință această hotărâre a Sfântului Sinod, Vă rugăm să binevoiți a lua măsurile necesare pentru aducerea la îndeplinire, cu precizarea că am comunicat numele noului ales autorităților în drept, inclusiv solicitarea de bugetare a postului cu data de 01 august 2008.

Cu frățească întru Hristos îmbrățișare,

Președintele Sfântului Sinod:

† DANIEL

**Arhiepiscopul Bucureștilor,
Mitropolitul Munteniei și Dobrogei,
Locțiitor al tronului Cezareei Capadociei și
Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române**

SECRETARUL SFÂNTULUI SINOD:

† VINCENTIU PLOIEȘTEANUL
Episcop-vicar patriarhal

MESAJUL Ministrului Culturii și Cultelor

(urmare din p. 1)

Maicii Domnului, a Sfintei Fecioare Maria, cea care ne ocrotește copiii, cea care ne ocrotește pe noi toți, dându-ne acea putere interioară de a înțelege lucrurile și de a le face să meargă mereu într-o direcție mai bună.

Ascultând slujbele sfinte ne-a fost dat să experimentăm aceeași trăire creștinească, aceeași dorință de a face ca împreună să schimbăm lucrurile în mai bine în țara noastră, cea în formă de inimă, în țara noastră – Grădina a Maicii Domnului.

Preasfinția Voastră vreau să Vă urez și eu, în calitate de ministru al Culturii și Cultelor, succes în misiunea importantă pe care o aveți de îndeplinit cu ziua de azi. Tinerețea și, sunt convins, competența Dumneavoastră Vă vor fi de bun au-

gur pentru Biserica noastră, în general, și pentru Biserica Ortodoxă din Ardeal, în special.

Sunt convins că Vă veți achita cu onoare de responsabilitățile ce vă stau înaintă și veți înregistra succese deosebite în ducerea la îndeplinire a acestei înalte obligații morale și ecleziastice de slujire pe care o aveți, nu numai față de Biserica, ci și față de țara în care trăim.

Biserica e vie, iată, pentru că de fiecare dată când ne găsim împreună în preajma ei, avem același simțământ, simțământul încrederii în posibilitatea de a înfrunți tot mai mult bine pentru acest neam și viitorul său.

Dumnezeu să ne ajute la toți. Sărbătoarea „Adormirii Maicii Domnului” să ne aducă bucurie în suflet, bucurie în cuget, bucurie și încredere în întreprinderile noastre.

PATRIARHIA ROMÂNĂ HOTĂRĂRI ale Sfântului Sinod al B.O.R. Ședința din 8-9 iulie 2008

1 Referatul Sectorului teologic-educational nr. 1924/1008 privind înființarea unui „Birou de catehizare a tineretului”, în vederea dezvoltării proiectului *Hristos împărtășit copiilor*.

În urma discuțiilor în plen și la propunerea Comisiei Teologice, Liturgice și Didactice, Sfântul Sinod a hotărât:

- ia act cu aprobare de înființarea Biroului de catehizare a tineretului, în cadrul Sectorului teologic educațional al Patriarhiei Române;
- la nivelul fiecărei eparhii din țară și din străinătate se va înființa un birou de catehizare a tineretului, coordonat de un inspector, responsabil cu reorganizarea catehezei parohiale;
- aprobă curriculum-ul biblic „Hristos împărtășit copiilor” ca suport de curs pentru catehizarea tinerilor din parohie;
- recomandă intensificarea activității catehetice în parohiile din țară și din străinătate, ca o necesitate permanentă în misiunea preotească.
- activitatea catehetică va constitui unul din criteriile de promovare a personalului clerical.

2 Referatul Sectorului teologic-educational nr. 2289/1008, cu privire la organizarea Concursului Național de Creație Literară „Anul Jubiliar al Sfintei Scripturi și al Sfintei Liturghii”.

Obiectivele concursului sunt aniversarea și evocarea unor momente importante din istoria culturală religioasă a țării: 500 de ani de la tipărirea, în limba slavonă, a Liturghierului lui Macarie (1508), 360 de ani de la tipărirea Noului Testament de la Bălgrad (1648) și 320 de ani de la tipărirea Bibliei de la București (1688); încurajarea citirii cărților Sfintei Scripturi de către copii și tineri; încurajarea participării copiilor și tinerilor la Sfânta Liturghie; înțelegerea importanței Sfintei Liturghii la nivel personal și comunitar; identificarea și promovarea talentelor literare în domeniul religios.

În urma discuțiilor în plen și la propunerea Comisiei Teologice, Liturgice, Didactice, Sfântul Sinod a hotărât:

- ia act de organizarea Concursului Național de Creație Literară „Anul Jubiliar al Sfintei Scripturi și al Sfintei Liturghii”;
- Sectorul teologic-educational al Patriarhiei Române va organiza anual un concurs național de creație religioasă.

3 Referatul Sectorului teologic-educational nr. 1568/2008, cu privire la revizuirea programelor școlare pentru clasele I-XII, la disciplina Religie.

În urma discuțiilor în plen și la propunerea Comisiei Teologice, Liturgice și Didactice, Sfântul Sinod a hotărât:

- ia act de desongestionarea și revizuirea programelor școlare pentru clasele I-XII, la disciplina Religie;
- sectorul teologic-educational al Patriarhiei Române va urmări aprobarea programelor școlare pentru clasele I-XII, la disciplina Religie, de către Ministerul Educației, Cercetării și Tineretului și va informa centrele eparhiale în momentul intrării acestora în vigoare;
- în perioada vacanțelor școlare, profesorii de la seminariile teologice, împreună cu profesori de Religie, de Limba și Literatură Română și de Istorie, vor organiza seminarii, colocvii și concursuri pe teme culturale-artistice, de istorie națională și folclor, în vederea apărării și promovării valorilor naționale românești.

4 Procesul-verbal al Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români în legătură cu adresa nr. 5113/2008 a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei cuprinzând hotărârea sinodului mitropolitan din 19 iunie 2008, cu propunerea de canonizare a Cuviosului Dionisie Exiguul (1 septembrie).

Din dosarul prezentat reiese că, în sprijinul solicitării formulate, Mitropolia Munteniei și Dobrogei, cu adresa nr. 5113/2008, a înaintat la Patriarhia Română argumentele pentru canonizarea Cuviosului Dionisie Exiguul, *textele liturgice* (Tropar, Condac, Sinaxar), precum și *icoana* acestuia, care au fost avizate și însoțite de Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, în ședința din 19 iunie 2008.

În conformitate cu prevederile statute bisericești în vigoare (art. 14, lit. d); art. 113, lit. b) și ale Metodologiei de cercetare a propunerilor de canonizare sau înscriere a sfinților în calendarul Bisericii Ortodoxe Române aprobate prin hotărârea nr. 5085/2005, Cancelaria Sfântului Sinod a trimis Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români întreaga documentație primită de la Mitropolia Munteniei și Dobrogei, în vederea cercetării și definitivării textelor liturgice precum și a formulării de propuneri care să fie supuse analizei Sfântului Sinod, prin Comisia teologică, liturgică și didactică.

Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români, în ședința sa din 8 iulie 2008, în urma analizării documentelor prezentate, a constatat că Mitropolia Munteniei și Dobrogei aduce în susținerea propunerii de canonizare a Cuviosului Dionisie Exiguul argumente canonice, istorice, pastoral-misionare din care reies: *Ortodoxia credinței, Viața curată și sfântă a lui, Sprijinirea monahismului dobrogean, Erudiția și contribuția sa la cunoașterea și schimbul de valori dintre creștinismul răsăritean și apusean, prin traducerea operelor Sfinților Părinți, a Sfințelor Canoane, precum și prin lucrări de cronologie, fiind recunoscut ca părinte al erei creștine.*

În vederea aprobării canonizării, Comisia pentru canonizarea sfinților români a cercetat și avizat Troparul, Condacul și Sinaxarul, întocmite de P.S. Ioachim Băcăoanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului și diortosite de Sinodul Mitropolitan al Munteniei și Dobrogei, precum și icoana realizată la Arhiepiscopia Iașilor, considerându-le corespunzătoare și bune de a fi aprobate de Sfântul Sinod.

În urma celor constatate, Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români, formându-și convingerea despre Cuviosul Dionisie Exiguul că întrunește condițiile pentru canonizare, a înaintat Sfântului Sinod acordul său pentru: aprobarea canonizării acestora, precum și a Troparului, Condacului și Sinaxarului avizate de Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei.

Ținând seama de propunerile Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români formulate pe temeiul argumentelor prezentate și pe acordul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei;

În urma lămuririlor Preafericitului Părinte Patriarh Daniel cu privire la stabilirea datei de pomenire a Cuviosului Dionisie Exiguul, la 1 septembrie, ca întemeietor al erei creștine, a consultării Plenului Sfântului Sinod și la propunerea Comisiei teologice, liturgice și didactice, Sfântul Sinod a hotărât:

- ia act de rezultatul cercetării și examinării Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români și aprobă canonizarea Sfântului Cuvios Dionisie Exiguul, stabilindu-i ziua de prăznuire la 1 septembrie;
- aprobă să fie înscris în calendar cu cruce neagră simplă, ca sfânt cu Polieleu, înaintea sfinților deja înscrisi în calendar în ziua respectivă;
- aprobă textele liturgice în cinstea lui (Tropar, Condac, Sinaxar) - anexate prezentei hotărâri;
- aprobă icoana zugrăvită în cinstea lui, așa cum s-a prezentat Sfântului Sinod;
- aprobă ca biserici și mănăstiri, care se vor zidi, să poarte hramul acestui sfânt;
- îndatorează Arhiepiscopia Bucureștilor să întocmească și să înainteze aprobării Sfântului Sinod, cu avizul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, Slujbele Vecerniei, Utreniei și Acatistul Sfântului Cuvios Dionisie Exiguul;
- îndatorează Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români să întocmească și să supună aprobării proiectul Tomosului pentru proclamarea canonizării Sfântului Cuvios Dionisie Exiguul;
- adresează Preafericitului Părinte Daniel rugămintea de a rândui măsurile necesare pentru organizarea și desfășurarea ceremoniilor religioase pentru proclamarea Sfântului Cuvios Dionisie Exiguul.

5 Procesul-verbal al Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români în legătură cu adresa nr. 5112/2008 a Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, cuprinzând hotărârea Sinodului mitropolitan din 19 iunie 2008, cu propunerea de canonizare a Mitropolitului Iachint al Țării Românești (28 octombrie).

Din dosarul prezentat reiese că, în sprijinul solicitării formulate, Mitropolia Munteniei și Dobrogei, cu adresa nr. 5112/2008, a înaintat la Patriarhia Română argumentele pentru canonizarea Mitropolitului Iachint al Țării Românești, *textele liturgice* (Tropar, Condac, Sinaxar), precum și *icoana* acestuia, care au fost avizate de Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei în ședința din 19 iunie 2008.

În conformitate cu prevederile statute bisericești în vigoare (art. 14, lit. d; art. 113, lit. b) și

ale Metodologiei de cercetare a propunerilor de canonizare sau înscriere a sfinților în calendarul Bisericii Ortodoxe Române, aprobate prin hotărârea nr. 5985/2005, Cancelaria Sfântului Sinod a trimis Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români întreaga documentație primită de la Mitropolia Munteniei și Dobrogei, în vederea cercetării și definitivării textelor liturgice precum și a formulării de propuneri care să fie supuse analizei Sfântului Sinod, prin Comisia teologică, liturgică și didactică.

Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români, în ședința sa din 8 iulie 2008, în urma analizării documentelor prezentate, a constatat că Mitropolia Munteniei și Dobrogei aduce în susținerea propunerii de canonizare a Mitropolitului Iachint al Țării Românești argumente canonice, istorice, pastoral-misionare din care reies: *Ortodoxia credinței, viața curată și sfântă a lui, sprijinirea monahismului dobrogean, erudiția și contribuția sa la cunoașterea și schimbul de valori dintre creștinismul răsăritean și apusean, prin traducerea operelor Sfinților Părinți, a Sfințelor Canoane, precum și prin lucrări de cronologie, fiind recunoscut ca părinte al erei creștine.*

În vederea aprobării canonizării, Comisia pentru canonizarea sfinților români a cercetat și avizat Troparul, Condacul și Sinaxarul, întocmite de P.S. Ioachim Băcăoanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului și diortosite de Sinodul Mitropolitan al Munteniei și Dobrogei, precum și icoana realizată la Arhiepiscopia Iașilor considerându-le corespunzătoare și bune de a fi aprobate de Sfântul Sinod.

În urma celor constatate, Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români, formându-și convingerea despre Mitropolitul Iachint al Țării Românești că întrunește condițiile pentru canonizare, a înaintat Sfântului Sinod acordul său pentru: aprobarea canonizării acestora, precum și a Troparului, Condacului și Sinaxarului avizate de Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei.

Ținând seama de propunerile Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români formulate pe temeiul argumentelor prezentate și pe acordul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei;

În urma lămuririlor Preafericitului Părinte Patriarh Daniel cu privire la stabilirea datei de pomenire a Mitropolitului Iachint al Țării Românești, la 28 octombrie, ca urmare a consultării Plenului Sfântului Sinod și la propunerea Comisiei teologice, liturgice și didactice, Sfântul Sinod a hotărât:

- ia act de rezultatul cercetării și examinării Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români și aprobă canonizarea Sfântului Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești, stabilindu-i ziua de prăznuire la 28 octombrie;
- aprobă să fie înscris în calendar cu cruce neagră simplă, ca sfânt cu polieleu înaintea sfinților deja înscrisi în calendar în ziua respectivă;
- aprobă textele liturgice în cinstea lui (Tropar, Condac, Sinaxar) - anexate prezentei hotărâri.
- aprobă icoana zugrăvită în cinstea lui, așa cum s-a prezentat Sfântului Sinod;
- aprobă ca biserici și mănăstiri, care se vor zidi, să poarte hramul acestui sfânt;
- îndatorează Arhiepiscopia Bucureștilor să întocmească și să înainteze aprobării Sfântului Sinod, cu avizul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei, Slujbele Vecerniei, Utreniei și Acatistul Sfântului Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești.
- îndatorează Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români să întocmească și să supună aprobării proiectul Tomosului pentru proclamarea canonizării Sfântului Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești.
- adresează Preafericitului Părinte Daniel rugămintea de a rândui măsurile necesare pentru organizarea și desfășurarea ceremoniilor religioase pentru proclamarea Sfântului Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești.

6 Procesul-verbal al Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români, în legătură cu adresa Arhiepiscopiei Târgoviștei și a Episcopiei Argeșului și Muscelului nr. 2273/2008, cuprinzând hotărârea Sinodului mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei din 19 iunie 2008, cu propunerea de canonizare a voievodului Neagoe Basarab al Țării Românești (26 septembrie).

Din dosarul prezentat reiese că, în sprijinul solicitării formulate, Mitropolia Munteniei și Dobrogei, cu adresa nr. 5113/2008, a înaintat la Patriarhia

Română argumentele pentru canonizarea Voievodului Neagoe Basarab al Țării Românești, textele liturgice (Slujba Vecerniei și Utreniei, Acatistul, inclusiv Troparul, Condacul și Sinaxarul), precum și icoana acestuia, care au fost avizate și însoțite de Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei în ședința din 19 iunie 2008.

În conformitate cu prevederile statute bisericești în vigoare (art. 14, lit. d); (art. 113, lit. b) și ale Metodologiei de cercetare a propunerilor de canonizare sau înscriere a sfinților în calendarul Bisericii Ortodoxe Române aprobate prin hotărârea nr. 5085/2005, Cancelaria Sfântului Sinod a trimis Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români întreaga documentație primită de la Arhiepiscopia Târgoviștei și de la Episcopia Argeșului, care au elaborat-o în comun, în vederea cercetării și definitivării textelor liturgice precum și a formulării de propuneri care să fie supuse analizei Sfântului Sinod, prin Comisia teologică, liturgică și didactică.

Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români, în ședința sa din 8 iulie 2008, în urma analizării documentelor prezentate, a constatat că Mitropolia Munteniei și Dobrogei aduce în susținerea propunerii de canonizare a Voievodului Neagoe Basarab al Țării Românești argumente canonice, istorice, pastoral-misionare din care reies: *Mărturisirea învățăturii ortodoxe, Ortodoxia vieții până la moarte, Viața curată, sfântă și trăirea isihastă, Prinț al păcii, Citor de biserici și mănăstiri, Minuni ale Voievodului Neagoe Basarab și mărturia poporului dreptcredincios.*

În vederea aprobării canonizării, Comisia pentru canonizarea sfinților români a cercetat și avizat Slujba Vecerniei, Utreniei și Acatistului întocmite de P.S. Ioachim Băcăoanul, Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Romanului și diortosite de Preasfințitul Calinic, Episcopul Argeșului și Muscelului considerându-le corespunzătoare și bune de a fi aprobate de Sfântul Sinod.

În urma celor constatate, Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români, formându-și convingerea că Voievodul Neagoe Basarab întrunește condițiile pentru canonizare, a înaintat Sfântului Sinod acordul său pentru: aprobarea canonizării acestuia, precum și a Slujbei Vecerniei, Utreniei și Acatistului avizate de Sinodul Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei.

Ținând seama de propunerile Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români formulate pe temeiul argumentelor prezentate și pe acordul Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei;

În urma lămuririlor Preafericitului Părinte Patriarh Daniel cu privire la stabilirea datei de pomenire a Voievodului Neagoe Basarab, la 26 septembrie, a consultării Plenului Sfântului Sinod și la propunerea Comisiei teologice, liturgice și didactice, Sfântul Sinod a hotărât:

- ia act de rezultatul cercetării și examinării Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români și aprobă canonizarea Sfântului Voievod Neagoe Basarab, stabilindu-i ziua de prăznuire la 26 septembrie;
- aprobă să fie înscris în calendar cu cruce neagră simplă, ca sfânt cu polieleu, după sărbătoarea Adormirii Sfântului Apostol și Evanghelist Ioan;
- aprobă Slujbele Vecerniei, Utreniei și Acatistului, inclusiv a Troparului, Condacului și Sinaxarului pentru cinstirea Sfântului Voievod Neagoe Basarab (anexate prezentei hotărâri);
- aprobă icoana zugrăvită în cinstea lui, așa cum s-a prezentat Sfântului Sinod;
- aprobă ca biserici și mănăstiri, care se vor zidi, să poarte hramul acestui sfânt;
- îndatorează Comisia sinodală pentru canonizarea sfinților români să întocmească și să supună aprobării proiectul Tomosului pentru proclamarea canonizării Sfântului Voievod Neagoe Basarab.
- adresează Înaltpreasfințitului Mitropolit Nifon, Arhiepiscopul Târgoviștei și Preasfințitul Calinic, Episcopul Argeșului și Muscelului rugămintea de a consulta pe Preafericitul Părinte Patriarh Daniel să rânduiască măsurile necesare privind organizarea și desfășurarea ceremoniilor religioase pentru proclamarea Sfântului Voievod Neagoe Basarab.

7 Procesul-verbal al Comisiei sinodale pentru canonizarea sfinților români în legătură cu propunerile de canonizare ale Sinodului Mitropolitan al Mitropoliei Munteniei și Dobrogei din 9 iunie 2008, pentru Mitropolitul Iachint al Țării Românești (28 octombrie), Cuviosul Dionisie Exiguul (1 septembrie).

(continuare în p. 7)

2008 – ANUL ANDREI ȘAGUNA

ANDREI ȘAGUNA – omul peste vremuri

Anul 2008, precum se știe, este anul omagial închinat mitropolitului Ardealului Andrei Șaguna. În cuprinsul lui au loc manifestări comemorative, slujbe de pomenire, se alcătuiesc volume speciale, toate acestea cu un singur scop, și anume aducerea în vie memorie a faptelor celor mari și nepieritoare ale marelui mitropolit Andrei Șaguna la împlinirea a 135 de ani de la moarte și a 200 de ani de la nașterea sa.

Mitropolitul Andrei a fost mare pentru că vremurile pe care le-a trăit au fost mari și ele prin greutatea ce i le-au pus înaintea, l-au obligat pe acesta să fie cu adevărat mare.

Vremuri grele a trăit Șaguna încă de la venirea sa în Ardeal ca vicar în anul 1847.

După moartea episcopului Vasile Moga originar din Sebeș-Alba, lucrurile în cuprinsul Eparhiei Ardealului s-au înrăutățit. Ele erau tulburi chiar din vremea episcopatului lui Vasile Moga care, biruit de ele, n-a putut fi la înălțimea unui păstor sufleteș.

Nepoții și rudele sale se amestecau tot mai mult în treburile eparhiei, preoțimea era dezbinată, protopopii dirijau lucrurile bisericești după bunul lor plac, poporeni erau și ei dezorientați, iar propaganda romană și greco-catolică era în plină expansiune.

În astfel de vremuri deloc prielnice a venit în Ardeal, trimis de mitropolitul sârb Iosif Raiacici, arhimandritul Andrei Șaguna, fost egumen la mănăstirea sârbească Covil.

Din câteva scrisori ale lui Șaguna către Raiacici se desprind toate greutatea și împilările pe care acesta le avea de îndurat la venirea sa ca vicar în Ardeal.

El povestește chiar deznădejdea ce l-a cuprins în fața acestor stări de fapt ce-i îngreunau foarte mult munca și strădania sa în punerea pe făgașul normal a vieții bisericești din Eparhie.

Moștenirea lăsată de Moga pe tărâm bisericesc și școlar este zăgăzită în toată gravitatea și complexitatea ei.

Scrisorile amintite au fost publicate de către prof. Silviu Dragomir în „Balcanica” (București, 1943) în limba lor originală și au fost traduse în 1947 de către regretatul prof. Teodor Bodogae la Sibiu și publicate în Revista Teologică nr. 1-4/1947.

Astfel într-o scrisoare către mitropolitul Raiacici la 14/2 feb. 1847, Șaguna îi descrie acestuia situația grea în care se afla Biserica Ortodoxă din Ardeal când episcopul Vasile Moga a fost supus unor umilitoare îndatoriri față de stăpânire. Proiectul de reorganizare a Consistoriului din Ardeal – arată Șaguna – a fost încredințat nu episcopului cum era firesc, ci la două persoane de altă confesiune (uniată) Samuil Pop și Aron Budai.

Astfel stând lucrurile, episcopul deja bolnav era o simplă unealtă în mâinile protopopilor care făceau legea în teritoriu.

„Răposatul (Vasile Moga) știa de tot puține lucruri despre Biserica, căci n-a băgat de seamă nici aceea că trebuie să hirotonisească după rânduielile bisericești pe protopopi, încât toți cei 40 de protopopi care sunt azi încă în viață n-au fost promovați bisericește după cum, de altfel, și consilierii consistoriali au fost instituți tot neregulamentar. Pretutindeni aceeași neorânduială” – observă cu amărăciune Șaguna.

Într-o altă scrisoare adresată aceluiași mitropolit sârb și datată 3 iunie 1847, Șaguna își exprimă durerea asupra stărilor de fapt din Biserica ardeleană.

El amintește de preoții eparhiali „din care puțini sunt de treabă iar răi și netrebniți cât de mulți” și dă exemplul unui astfel de preot care persecutat fiind de uniți a trecut la aceștia cu parohie cu tot neștiind că „slujise fără să știe pe ascuns ca unealtă de machinație a uniților”. Un altul pentru a nu se mai duce la Arad în vederea hirotoniei și unde trebuia să cheltuiască mulți bani s-a dus la Blaj și s-a hirotonit preot acolo trecând cu parohie cu tot la uniție. Șaguna zugrăvește patetic greutatea pe care le întâmpină atunci când rămâne o parohie vacantă și când candidații „clerici” trebuie să meargă până la Arad în vederea hirotoniei iar acolo cheltuielile erau enorme: taxă pentru Consistor 300 de florini, taxă de 6 florini pentru episcopul care liturghisea, etc.

„E o neorânduială, o inconștiență și nerușinare față de oameni ca și care altele nu s-au mai auzit. Mi se roșesc urechile. Mă mir și îmi pare rău că până acum n-am făcut raport forurilor mai înalte despre toate aceste abuzuri” – conchide el.

Legat de o eventuală alegere ca episcop al lui, Șaguna spune: „personal am slabă nădejde de a fi ales căci multe elemente sunt împotriva mea, mai bine zis împotriva noastră și nici nu pot crede să se permită Bisericii noastre răsăritene, azi atât de decăzută, să mai ajungă în mâini sănătoase ale unei conduceri înțelepte și să mai fie reînviată după ce a căzut într-o prăpastie atât de mare. Eu bucuros m-aș oferi la aceasta, dar și mai bucuros m-aș retrage”. Descris apoi starea jalnică a școlilor „poporale”, care sunt „fără nici o ordine și rânduială.” Dascălii „sunt oameni simpli, fără știință de carte, care citesc și scriu în mod scandalos și sunt cu totul nevrednici”, iar copiii frecventează școala doar iarna, în rest fiind folosiți la muncile câmpului.

(continuare în p. 7)

† Dr. VISARION BĂLȚAT
Episcopul Tulcii

„Le icone su vetro di Sibiel”

Icoanele pe sticlă din Sibiel – Acesta este titlul unei cărți-album despre „Icoanele pe sticlă de la Sibiel”. Autorul cărții (albumului) este ziaristul italian Giovanni Ruggeri, pe care îl putem onora cu titlul de prieten al României, pentru că ne onorează el însuși cu prietenia sa. Albumul a fost lansat în ziua de 8 iulie 2008 în foaierul corpului B al Bibliotecii ASTRA, din Sibiu, prilej cu care Giovanni Ruggeri a citit, cu intonație marcată de respect pentru limba română, textul acestui articol, pe care, cu acordul său, ne-am permis să-l publicăm.

Dar cine este Giovanni Ruggeri? Un om tânăr (are 42 de ani), care locuiește la Bergamo, oraș din nordul Italiei (Lombardia), cu vestita biserică Santa Maria

Maggiore, din sec. XII-XVI. A studiat Filosofia și Teologia (aceasta este tradiția învățământului teologic la catolici: cursul de Filozofie premerge celui de Teologie) la Universitățile din Napoli și Roma. Ulterior, și-a luat o licență și în Ierusalim, lucrând în prezent ca ziarist la cotidianul „L'Eco di Bergamo”. Vizitează România din 2002, făcând popasuri în Maramureș, Bucovina (cu mănăstirile sale) și Transilvania (cu Sibiu, Sibielul, dar și Clujul). Impresia sa despre România: „de neuitat, puternică, aprofundată în timp. România are un patrimoniu de cultură, civilizație, natură enorm, bogății (ale românilor, n.n.) cu totul necunoscute în Italia”. El se străduiește să prezinte aceste valori românești prin articole,

reportaje, descrieri, pe care le publică în diverse ziare și reviste italiene. Evident că și albumul de care vorbim, scris în italiană și română, cu o prefață de I.P.S. Laurențiu Streza, arhiepiscopul Sibiului și mitropolitul Ardealului, și cu o mărturie a pr. prof. Dorin Oancea, fiul ctitorului Muzeului de Icoane pe Sticlă de la Sibiel, reprezintă tot o mărturie de suflet despre România, mărturie binevenită în contextul în care, din nefericire, trăitori de pe aceste meleaguri dau prilejuri de scandal și faimă rea în Italia.

Lansarea albumului s-a bucurat de o atmosferă de entuziasm și prietenească raportare a unui restrâns, dar select public, la persoana unui ziarist și om de cultură din Italia, prieten sincer al României.

Aspectele teologice, culturale și istorice legate de icoanele pe sticlă din Transilvania și de Muzeul din Sibiel au fost prezentate elocvent de cei care m-au precedat, cu mult mai multă autoritate și competență decât aș fi făcut-o eu. În ceea ce mă privește, mă voi limita la o mărturie personală.

Realizarea acestei cărți a izvorât, așa cum bine știu prietenii mei italieni și români, din profunda încântare și apreciere pe care mi-a produs-o Muzeul de icoane pe sticlă încă de la prima mea vizită la Sibiel în 2003. Nu-i nevoie să fii specialist în artă sau icoane – și acesta este cazul meu – pentru a fi sensibil la fascinația pe care o exercită această extraordinară pagină de artă și credință. Și este desigur o datorie morală să cinstești, cu mijloacele de care dispunem noi astăzi, marea operă realizată de Părintele Zosim Oancea și de locuitorii Sibiului în ani mult mai grei decât cei de acum. Din acest punct de vedere, această carte – fruct al unei mari străduințe de realizare, fie-mi îngăduit să o spun cu o modestie sinceră și cu o egală franchețe – vrea să fie semnul unei profunde recunoștințe a marilor valori culturale și religioase exprimate de poporul român și un gest personal de a mulțumi și onora memoria celui pe care nu mă sfiesc să-l numesc un uriaș – al credinței, al culturii, al bunătății: Părintele Zosim Oancea.

Pe baza acestor premise, vreau să atrag atenția asupra a trei aspecte, pe care le consider foarte importante.

În primul rând, aspectul pe care îl exprim în calitatea mea de cetățean italian. Din cauza unor responsabilități care nu aparțin doar unei părți sau alteia, România suferă astăzi de o serioasă criză de imagine în opinia publică italiană, la aceasta participând adesea și mass-media ambelor țări. Și totuși, când eu, bazându-mă și pe credibilitatea mea personală pe care o pot valorifica pe lângă colegii și cititorii din țara mea, prezint istoria Sibiului, găsesc întotdeauna la cel care mă ascultă o mare atenție, interes și încântare, căci ceea ce este frumos și bun are prin el însuși puterea de a convinge, a trece dincolo de prejudecăți, a determina participare. Din acest punct de vedere, ar fi pentru mine un motiv de extremă mulțumire să sper că, deși mică, această carte ar putea confirma instituțiilor publice române ca și întreprinzătorilor privați români convingerea concretă că promovarea României și a imaginii sale în străinătate poate da naștere unor expresii de mare valoare, interes și eficiență dacă se muncește serios la valorizarea imensului patrimoniu de cultură, istorie și tradiții al țării, începând, dacă doriți, cu Transilvania. Prejudecățile și polemicile nu se depășesc prin alte prejudecăți și polemici, ci prin cunoașterea valorilor pe care un popor le exprimă. Și – subliniez – pe care le prezintă și le face cunoscute.

Al doilea aspect, pe care îl exprim în calitatea mea de ziarist. După câțiva ani de activitate în acest domeniu, sunt ferm convins că turismul inteligent – plăcut și instructiv în același timp – este o ocazie excepțională de cunoaștere și întâlnire între persoane și culturi, ca și de dezvoltare economică a unei țări. România deține un patrimoniu excepțional de valorificat din punct de vedere turistic iar orașul și regiunea Sibiului au dovedit că au o conștiință la înălțimea situației, începând cu marea operațiune din 2007 „Sibiu capitală europeană a culturii”, ca și în realizarea unor infrastructuri, printre care noul aeroport este una din „culmile de diamant”. Mi se pare de datoria mea să-mi exprim public aprecierea pentru munca responsabililor administrației locale în acest domeniu și să insist să continue hotărât în realizarea acelor condiții de infrastructură și de promovare de care turismul la scară internațională are nevoie pentru a funcționa.

În al treilea și ultim rând, un aspect pe care îl exprim ca prieten al Sibiului și al Muzeului. Cea mai mare descoperire pe care am făcut-o în timpul cercetărilor legate de realizarea cărții a fost întâlnirea – fie chiar numai prin mărturia scrierilor sale și a celor care l-au cunoscut de aproape – a Părintelui

Zosim Oancea. Inteligența, blândețea, înțelepciunea, profunda religiozitate a acestui om au fost și sunt permanent pentru mine o mărturie de mare valoare: mai mult, să nu vi se pară exagerat dacă spun că istoria icoanelor pe sticlă ale Transilvaniei este extraordinară, dar și mai nemaipomenite sunt mărturia de credință a Părintelui Zosim și opera realizată de el și de oamenii din Sibiel. Acestea fiind spuse, e de datoria noastră să fim conștienți că nici cele mai frumoase și mari realități nu pot trăi din venituri, pentru că nimănui și la nimic nu-i este suficientă originea extraordinară pentru a-i fi asigurat viitorul. În acest sens, permiteți-mi – ca prieten adevărat și deci sincer – să vă adresez o dublă invitație.

Cea dintâi este către Biserica Ortodoxă din Sibiu – care poartă astăzi responsabilitatea directă a Muzeului – deci înaltpreașfințitului Mitropolit, consilierilor săi și bineînțelese parohului din Sibiel: Muzeul are mare nevoie de a fi modernizat, îmbunătățit din punct de vedere al instalațiilor și structurilor sale, începând de exemplu cu încălzirea, sistemul de iluminat, susținerea personalului care lucrează aici (și mă gândesc la un computer, o conexiune internet etc.). Este de o maximă importanță să fie făcut orice efort de organizare pentru a asigura Muzeului resursele necesare pentru a-l aduce la înălțimea bogăției pe care o adăpostește: astăzi și nu acum 20 de ani, epocă în care era remarcabil ceea ce a realizat Părintele Zosim!

A doua invitație se adresează locuitorilor Sibiului și responsabililor administrației publice locale: este absolut necesar ca toți, începând cu cei care asigură găzduirea turiștilor (pensuni, hoteluri etc.), să fie conștienți că o creștere a satului – și deci chiar dezvoltarea economică a familiilor și a întregii comunități – nu se poate întâmpla separat de Muzeu sau chiar

neglijând Muzeul. Satul Sibiel trebuie neapărat să fie implicat în susținerea și promovarea Muzeului său – subliniez: a Muzeului său – nu doar pentru a cinsti memoria înaintașilor care au dat Muzeului ani de trudă, atunci când viața era mult mai dură decât astăzi, ci pentru a-și asigura lor și fiilor lor un viitor cu atât mai solid cu cât Muzeul va fi în centrul atenției și colaborării lor. Să nu-și facă nimeni iluzii: cu cât crește mai mult Muzeul, cu atât crește Sibielul, cu cât Muzeul este mai neglijat, cu atât Sibielul riscă în câțiva ani să vadă oprindu-se sau chiar dizolvându-se creșterea de acum. Trebuie să fim în mod clar conștienți: adevărata bogăție a Sibiului este una singură, este Muzeul său. Natura, pensiunile, barurile, casele de vacanță, infrastructurile sunt condiții absolut necesare pentru promovarea turismului și susținerea economiei familiilor din sat, dar ele singure nu garantează nimic. Permiteți-mi, cu o prietenească sinceritate, să v-o spun ca unul care iubește și cunoaște bine România, care iubește și cunoaște și mai bine Sibielul: dacă ar fi vorba doar de natură și agroturism, în România am putea găsi o mie de locuri încă mai frumoase decât Sibielul. Acest lucru nu se discută și este bine să fim conștienți de acest lucru, fără a ne face iluzii. Dar niciun alt sat – repet, niciun alt sat – nu are ceea ce are Sibielul: Muzeul de icoane pe sticlă. Este astfel de o importanță și de o necesitate vitală ca satul să nu uite Muzeul. Și mai mult: e nevoie ca satul să promoveze activ Muzeul, în orice mod. Fiecare casă, fiecare pensiune ar trebui să fie o evocare și o invitație continuă la Muzeu, la icoanele sale, la tradițiile caracteristice zonei. (Pentru că) Muzeul este viața din Sibiel, este adevărul său viitor.

Sincer, este o onoare pentru mine să am posibilitatea de a fi cu dvs., de a fi întâmpinat de dvs. Consider că este o onoare încă și mai mare să primesc de la dvs. atenția și permisiunea de a mă putea exprima cu deschiderea unei prietenii autentice și reciproce.

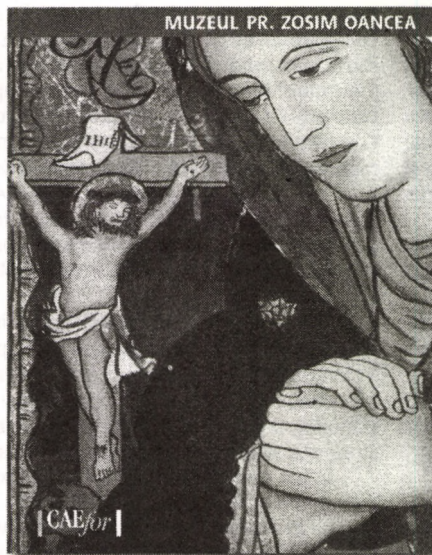
Bunătațea, credința, măreția Părintelui Zosim și a operei sale sunt exemplul și lumina care ne însoțesc. Pornind de la memoria sa, în limita posibilităților mele, considerați-mă întotdeauna la dispoziția dvs. Vă mulțumesc.

Giovanni Ruggeri

Giovanni Ruggeri

Icoanele pe sticlă din Sibiel

Prefață I.P.S. Dr. Laurențiu Streza
Postfață Pr. Prof. Dorin Oancea

DIN ACTUALITATEA BISERICESCĂ PANORTODOXĂ

Participarea Sanctității Sale, Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I la manifestările prilejuite de comemorarea a 1020 de ani de la încreștinarea principelui Vladimir al Kievului.

În urma ședinței Sfântului Sinod al Patriarhiei Ecumenice, din data de 23-25 iunie, în urma invitației adresate de către patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei și de către președintele Ucrainei, dl. Viktor Yushchenko, în ceea ce privește reprezentarea Patriarhiei Ecumenice la comemorarea celor 1020 de ani de la încreștinarea rușilor, prin acceptarea creștinismului de către principele Vladimir al Kievului, s-a hotărât ca delegația ce urmează să se deplaseze la acest eveniment să fie condusă de către însuși Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I.

În perioada 8-11 iulie, o delegație a Patriarhiei Ecumenice condusă de către mitropolitul Emanuel al Franței s-a deplasat la Kiev în scopul stabilirii celor mai amănunțite detalii legate de programul Patriarhului Ecumenic pe parcursul vizitei sale la Kiev. După cum se cunoaște, de mai bine de 15 ani, în Ucraina există o autoprotoclată „Biserică Autocefală a Ucrainei”, cu foști ierarhi care depindeau canonic de Patriarhia Moscovei, în paralel cu Biserica Ortodoxă condusă de către mitropolitul Vladimir al Kievului, Biserică cu sinod propriu aflat în comuniune euharistică cu Patriarhia Moscovei, singura Biserică ucraineană considerată canonică în sânul Ortodoxiei. Unul dintre demersurile delegației Patriarhiei Ecumenice a fost ca la manifestările prilejuite de comemorarea celor 1020 de ani de la încreștinarea principelui Vladimir să nu participe nici un ierarh al „Bisericii Ortodoxe” schismatice din Ucraina.

Însăși participarea Patriarhului Ecumenic la un eveniment de asemenea anvergură a reprezentat un gest de maximă responsabilitate, dacă avem în vedere faptul că la evenimentul cu pricina a participat și patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei, care deși a acordat Bisericii Ortodoxe din Ucraina păstorie de către mitropolitul Vladimir al Kievului un statut de quasi-autocefalie, nu ar fi pe deplin bucuros de posibilitatea recunoașterii unei autocefalii depline pentru Biserica Ortodoxă din Ucraina de către Patriarhia Ecumenică. Dar ca de fiecare dată, prin cunoscuta-i abilitate diplomatică și tact eclesial, Patriarhul Bartolomeu a reușit să evite posibilele tensiuni și să facă din acest moment o oportunitate de reluare în duh frățesc a dialogului cu Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Ruse.

Încă de la începutul lunii iulie fusese confirmată participarea altor Întâistători din Biserica Ortodoxă, cum ar fi: Preafericitul Părinte Ieronim al II-lea, Arhiepiscopul Atenei și al întregii Grecii, Preafericitul Părinte Anastasie, Arhiepiscopul Tiranei și al întregii Albanii, ca și a Preafericitului Părinte Hristofor, Arhiepiscopul Cehiei și al întregii Slovaciei. Printr-o hotărâre sinodală din luna iulie se confirma faptul că Biserica Ortodoxă a Ciprului nu dă curs favorabil invitațiilor de a participa la evenimentul bisericesc de la Kiev.

În fața unui grup de ziariști ucraineni prezenți la Fanar în data de 17 iulie, Patriarhul Ecumenic își exprima recunoștința față de președintele Ucrainei, dl. Viktor Yushchenko, ca și față de patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei pentru invitațiile adresate, afirmând: „Nu avem ținte sau criterii politice. Dorim să sărbătorim împreună cu voi, împreună cu poporul ucrainean, un moment istoric foarte important...”

Într-o scrisoare din data de 23 iulie adresată Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I și semnată de către toți cei șaisprezece membri ai Sinodului Bisericii Ortodoxe din Ucraina în frunte cu mitropolitul Vladimir al Kievului se arată dorința fierbinte a poporului ucrainean de a-l întâmpina pe Patriarhul Ecumenic, ca și perceperea acestei aniversări ca pe o sărbătoare a unității Ortodoxiei. Sanctității Sale i se mai aduce în vedere schisma care separă credincioșii ortodocși din Ucraina, ca și statutul Bisericii Ortodoxe din Ucraina, un statut de quasi-autocefalie din anul 1991, în cadrul Patriarhiei Ruse.

Menționăm faptul că președinția Ucrainei a acordat o foarte mare importanță vizitei Patriarhului Ecumenic Bartolomeu I la Kiev, întreg orașul fiind împânzit cu afișe imense reprezentându-l pe președintele ucrainean alături de Patriarhul Ecumenic. Interesant este faptul că însuși președintele Ucrainei l-a întâmpinat pe Patriarhul Bartolomeu I la aeroport, fapt care nu s-a întâmplat nici măcar la vizita președintelui George Bush la Kiev. Nu de aceeași întâmpinare s-a bucurat însă patriarhul Moscovei, căruia statul ucrainean nu i-a organizat nici o festivitate de primire, cu excepția Bisericii Ortodoxe Ucrainene.

Patriarhul Ilie al II-lea al Georgiei a vizitat orașele bombardate în urma conflictului ruso-georgian.

Însoțit de către mitropolitul Daniel de Abhazia, de numeroși clerici și medici, Preafericitul Părinte Ilie al II-lea al Georgiei a vizitat orașul Gori, ca și celelalte zone bombardate pe parcursul conflictului ruso-georgian. În catedrala din Gori, Preafericirea Sa s-a întâlnit cu arhiepiscopul Andrei de Gori, înconjurat de o mulțime de credincioși ai eparhiei. Acolo, patriarhul Georgiei le-a împărțit celor prezenți alimente și haine. După aceasta, patriarhul georgian și-a continuat vizita în eparhia păstorie de către arhiepiscopul Isaia de Tshinvali, împărțind și acolo ajutoare umanitare celor suferinzi în urma bombardamentelor. Pe întreaga durată a acestei vizite în Abhazia și în Osetia de Sud, armata rusă și-a asumat protecția Preafericitului Părinte Ilie al II-lea și a delegației care l-a însoțit.

Menționăm faptul că, pe data de 27 iulie, cu ocazia împlinirii a 45 de ani de slujire arhierescă a Întâistătorului Bisericii

Pe data de 26 iulie a avut loc citirea mesajului Patriarhului Ecumenic către poporul ucrainean, în prezența președintelui țării, în piața arhiplină din fața bisericii „Sfânta Sofia” din Kiev. În cuvântul său, Sanctitatea Sa s-a referit la evenimentul ca atare al încreștinării principelui Vladimir al Kievului, spunând: „Aceste manifestări de sărbătoare constituie o exprimare concretă a recunoștinței evlaviosului popor ucrainean față de măritul principe Vladimir pentru lupta sa interioară personală și pentru înțeleapta alegere a credinței poporului său...” Patriarhul Ecumenic s-a referit la primirea creștinismului de către principele Vladimir sub influența Patriarhiei Ecumenice, fapt care certifică legăturile duhovnicești dintre poporul evlavios ucrainean și Biserica Mamă (Patriarhia Ecumenică). Alte teme prezente în discursul Sanctității Sale au fost cele legate de rolul Kievului de-a lungul veacurilor în asumarea, păstrarea și mediatizarea moștenirii duhovnicești bizantine și a Tradiției Ortodoxe; relația dintre Biserică și naționalitate, dintre Biserică și stat etc. Atunci când președintele Ucrainei l-a rugat pe Patriarhul Bartolomeu I să ia sub omoforul său Biserica Ortodoxă din Ucraina, Sanctitatea Sa a reușit cu tact și inspirație să depășească această provocare.

În seara zilei de 26 iulie a ajuns la Kiev și patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei, însoțit de către mitropolitul Chiril de Smolensk și Kaliningrad, ca și de numeroși alți ierarhi și clerici din cuprinsul Patriarhiei Moscovei. Odată ajuns la Kiev, patriarhul Alexei a declarat: „Sper ca acest praznic să contribuie la unitatea și pacea poporului și a Bisericii”. De la aeroport, delegația Patriarhiei Moscovei s-a îndreptat spre Mănăstirea Sfânta Lavra din Kiev, unde în fața bisericii „Adormirea Maicii Domnului” a avut loc o slujbă de Te-Deum în cinstea înaltului oaspete.

Ziua de 27 iulie a însemnat o zi istorică pentru Ortodoxie, o zi în care cu ocazia prăznirii Sfântului Vladimir, Patriarhul Ecumenic și Patriarhul Moscovei au slujit împreună după opt ani de zile, alături de ceilalți Întâistători prezenți, slujba Sfintei Liturghii, pe dealul Sfântului Vladimir din Kiev. În cuvântările lor, atât Patriarhul Bartolomeu I, cât și Întâistătorul Bisericii Ortodoxe Ruse și-au exprimat satisfacția și mulțumirea înaintea lui Dumnezeu pentru faptul de a se afla alături în duh de prietenie și colegialitate fraternală, subliniind împreună că prin încreștinarea principelui Vladimir al Kievului, credința ortodoxă s-a putut extinde din zona baltică până la extremele Răsăritului și de la cele mai nordice mări până în deșertul Asiei Centrale, permițând totodată poporului ucrainean și rușilor în genere să facă față vicisitudinilor istoriei.

În după masa zilei de 27 iulie, în Mănăstirea Sfânta Lavra din Kiev au avut loc convorbiri personale între Patriarhul Ecumenic Bartolomeu I și patriarhul Alexei al II-lea al Moscovei, întâlnire în cadrul căreia au fost discutate și teme mai dificile ce țin de relațiile celor două Patriarhii. La finalul acestei întâlniri, Patriarhul Bartolomeu I a declarat: „Am avut o întâlnire frățescă... întotdeauna este util să avem astfel de contacte și convorbiri frățesti... Și atunci când există probleme în relațiile dintre Bisericile Ortodoxe, atunci cu atât mai mult este util dialogul... Cu dragul patriarh Alexei ne-am reînnoit decizia de a continua în duh de bunățate relațiile dintre Constantinopol și Moscova... Suntem cu toții responsabili pentru unitatea panortodoxă și pentru mărturia comună a Ortodoxiei în lume. În acest duh s-a derulat convorbirea noastră în Lavra Kievului și îmi doresc ca condițiile și problemele să îi permită Preafericitului să participe la Sinaxa Întâistătorilor Bisericii Ortodoxe, pe care Patriarhia Ecumenică o organizează în Fanar, în luna octombrie”.

La rândul său, patriarhul Moscovei i-a mulțumit Sanctității Sale pentru împreună slujire a Sfintei Liturghii, pentru convorbirile purtate, afirmând faptul că problemele pe care le întâmpină la nivel panortodox cele două Patriarhii trebuie rezolvate „cu ajutorul și prin metoda dialogului” prin delegații reprezentative ale ambelor Biserici.

IN MEMORIAM

† PREOTUL DR. IULIU IȘA

În dimineața zilei de 17 august 2008 inima preotului Iuliu Ișa a încetat să mai bată.

Figură distinsă între preoții brașoveni, fost profesor la Liceul „Andrei Șaguna” din Brașov, vestit predicator al Evangheliei, dotat cu o ascuțită inteligență, o bunățate și răbdare fără margini, preotul Iuliu Ișa lasă, prin plecarea sa, un gol în sufletele celor care l-au cunoscut și l-au prețuit.

S-a născut la 28 iulie 1911, în localitatea Elisabeta din Ungaria, unde tatăl său era angajat la Căile Ferate. În timpul Primului Război Mondial tatăl său a fost transferat la Blaj, astfel că și fiul său va urma cursul inferior al liceului „Sf. Vasile” din Blaj. În continuare a studiat la Seminarul Teologic din Sibiu, pe care l-a absolvit ca șef de promoție, în 1931. Fostul mitropolit Nicolae Bălan l-a îndrumat către Facultatea de Teologie din Cernăuți unde și-a luat licența în anul 1934. Tot la acea vestită facultate va obține doctoratul în Teologie.

În septembrie 1936 este numit profesor de religie la liceul „Sf. Vasile” din Blaj iar în anul 1938 a absolvit Seminarul Pedagogic al Universității din Cluj, avându-l ca îndrumător pe Pr. Prof. dr. Sofron Vlad. În 1939 s-a căsătorit cu fiica unor comercianți din Sibiu, Maria Circa și a fost hirotonit preot, în catedrala Reîntregirii din Alba-Iulia, de către episcopul militar Partenie Ciopron. În 1942 este transferat de mitropolitul Nicolae Bălan la liceul „Andrei Șaguna” din Brașov și numai după un an a fost numit preot-paroh la biserica „Sf. Nicolae” din Brașov.

Mitropolitul Ardealului Nicolae Colan i-a încredințat sarcina înființării unui muzeu pe lângă biserica Sf. Nicolae, fapt ce s-a concretizat în anul 1961. Pentru strădaniile sale Patriarhul Justinian i-a conferit titlul de protopop onorific, iar în 1970 mitropolitul dr. Nicolae Mladin l-a hirotesit iconom stavrofor.

În anul 1977 a ieșit la pensie.

Părintele Iuliu Ișa a modelat suflete și a consolidat conștiințe vrednice de Evanghelia lui Hristos. Munca sa a fost cu adevărat o înaltă misiune și răvna sa un sacerdotiu.

Slujba înmormântării a fost oficiată în biserica „Sf. Nicolae” din Brașov de către un sobor de 19 preoți. După oficierea rânduiei înmormântării preoților, au luat cuvântul Părintele Vasile Prodea și preotul Ioan Herda. Scrisoarea de condoleanțe a Înaltpreasfințitului Mitropolit dr. Laurențiu Streza a fost citită de secretarul protopopiatului Brașov. Făcându-se ocolirea tradițională a sfintei biserici, trupul părintelui a fost dus în cimitirul parohiei. Amintirea preotului Iuliu Ișa va rămâne pururea vie în inimile celor care l-au cunoscut și s-au împărțit de dragostea lui.

Dumnezeu să-l odihnească în pace cu aleșii săi!

Prot. Vasile PRODEA

Andrei Șaguna – omul peste vremuri

(urmare din p. 6)

La 5 oct. 1847, Șaguna îi scria mitropolitului Raiacici că în urma vehiculării numelui său printre candidații la postul de episcop în Ardeal, împotriva sa s-au ridicat „două feluri de dușmani: unii dinăuntrul Bisericii noastre, ceilalți din afara ei”. Între cei dintâi amintește „clica lui Moga” care ațâța preoțimea și pe protopopi împotriva lui pe motiv că „e străin iar nu ardelean”.

De cealaltă parte este episcopul unit care caută să împiedice alegerea de episcop sau s-o amâne cu gândul că mulți ortodocși vor trece astfel la uniți. La fel episcopul romano-catolic la unison cu cel unit îl denigra pe Șaguna ca fiind „om orgolios și pornit contra celorlalte confesiuni”.

La toate acestea el amintește iarăși de situația dezastruoasă a Bisericii ardeleni concluzionând: „e o situație proastă, mai proastă nici n-ar putea fi” și se întreabă retoric, „Cade-se să venim în ajutor acestui popor. Dar prin ce mijloace s-ar putea face o astfel de treabă? Aceasta e problema cea dintâi și cea din urmă.” Și răspunsul îl dă tot el socotind că „cea mai bună soluție cred că este instituirea cât mai grabnică a unui episcop întrucât al Aradului e grav bolnav și nu mai poate hirotoni și apoi și altfel e și tare greu pentru clericii de aici să meargă pentru hirotonie până la Arad”.

După confirmarea sa ca episcop la 5 feb. 1848, Șaguna îi scrie o scrisoare mitropolitului sârb în care îi mulțumește pentru ajutorul dat în alegerea sa și-i făgăduiește că dorește: „să îndrumez și voi îndruma această eparhie a mea nu după voia sau pasiunea mea, ci numai conformându-mă dispozițiilor canonice și trebuințelor pe care le reclamă situația deosebită în care se află Biserica noastră”.

Și într-adevăr s-a și ținut de cuvânt, ridicând Biserica ardelenă din starea grea în care se afla înzestrându-o cu atâtea și atâtea așezăminte bisericești, culturale și filantropice care durează până astăzi.

Din parcurgerea acestor scrisori ale lui Șaguna ne putem face o impresie amplă asupra grelei situații pe care el a găsit-o la venirea în Ardeal, dar și a muncii titanice ce a depus-o pe toate planurile ca Biserica ardelenă să ocupe locul ce-l merita dintotdeauna în viața și cultura poporului român. Astfel că la moartea sa în 1873 el lasă o moștenire aleasă, o Biserică puternică, o Școală românească înfloritoare, și această moștenire șaguniană a fost continuată, amplificată și păstrată de urmașii săi în scaun până în zilele noastre.

Dr. Ștefan TOMA

AGENDA PASTORALĂ A Î.P.S. DR. LAURENȚIU STREZA Arhiepiscopul Sibiului și mitropolitul Ardealului – iulie 2008 –

• **Joi, 3 iulie.** Înaltpreasfinția Sa Dr. Laurențiu Streza a plecat din Australia, sosind la Chicago, în Statele Unite ale Americii.

• **Vineri, 4 iulie.** A participat la deschiderea Congresului Arhiepiscopiei Ortodoxe Române din Statele Unite ale Americii împreună cu Înaltpreasfinția Sa arhiepiscopul Nicolae Condrea.

• **Sâmbătă, 5 iulie.** Participă la sesiunile Congresului la care s-a hotărât, împreună cu Congresul Episcopiei de la Vatra, unirea celor două eparhii în vederea constituirii unei Mitropolii a românilor din Statele Unite ale Americii.

• **Duminică, 6 iulie.** La invitația Înaltpreasfințitului Nicolae, Arhiepiscopul Arhiepiscopiei Ortodoxe Române din America și Canada, ÎPS Sa a participat la slujba de sfințire a Bisericii „Sf. Împărați Constantin și Elena” din Chicago.

• **Marți, 8 – Miercuri, 9 iulie.** A participat la lucrările ședinței Sf. Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

• **Joi, 10 iulie.** A participat la Târgoviște, la manifestările prilejuate de aniversarea a 500 de ani de la tipărirea *Liturghierului* lui Macarie, prima carte tipărită în țara noastră.

• **Vineri, 11 iulie.** A prezidat ședința permanenței operative a Arhiepiscopiei Sibiului. A primit la sediul mitropolitan vizita venerabilului Colin Williams, secretarul general al Conferinței Bisericii Europene și a Rev. Aldo Giordano, secretarul general al Consiliului Conferințelor Episcopale Europene. În aceeași zi a avut o întâlnire cu dl. Adrian Iorgulescu, ministrul Culturii și Cultelor.

• **Sâmbătă, 12 iulie.** A oficiat slujba de punere a pietrei de temelie la Biserica „Sf. Ilie” din Sibiu.

• **Duminică, 13 iulie.** A săvârșit Sf. Liturghie și a ținut un cuvânt de învățătură la Biserica „Sf. Proroc Ilie Tesviteanu” din localitatea Amnaș, jud. Sibiu. A oficiat și slujba de binecuvântare a noii case parohiale.

• **Luni, 14 iulie.** A avut program de audiențe. A participat la ședința senatului Universității „Lucian Blaga” din Sibiu. A prezidat ședința permanenței operative a Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Marți, 15 iulie.** A prezidat comisia de examinare a capacității preoțească pentru candidații înscriși în sesiunea iulie 2008.

• **Miercuri, 16 iulie.** A participat, în Sibiu, la ședința membrilor Fundației *Reconciliatio în sud-estul Europei*.

• **Joi, 17 iulie.** Înaltpreasfinția Sa Dr. Laurențiu Streza a participat la desfășurarea examenului de admitere la Facultatea de Teologie „Andrei Șaguna”.

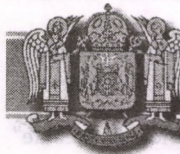
• **Vineri, 18 iulie.** A prezidat la sediul mitropolitan ședința Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Sibiului.

• **Duminică, 20 iulie.** Înaltpreasfinția Sa a slujit dumnezeiasca Liturghie la catedrala mitropolitană, inaugurând apoi noul sediu al Bibliotecii Arhidiecezane din curtea catedralei, pentru ca după aceea să participe la oficierea unei cununii.

• **Luni, 21 iulie.** A efectuat o vizită în eparhia Tesalonicului.

• **Duminică, 27 iulie.** Înaltpreasfinția Sa Dr. Laurențiu Streza a participat la instalarea arhiepiscopului Craiovei și mitropolitului Olteniei, Irineu Popa.

Pr. Drd. Cristian VAIDA

HOTĂRĂRI ALE SFÂNTULUI SINOD AL B. O. R.

(urmăre din p. 4)

guul (1 septembrie) și Voievodul Neogoe Basarab (26 septembrie), la propunerea Înaltpreasfințitului Mitropolit Bartolomeu a fost luată în discuție și problema canonizării voievodului Mihai Viteazul.

Î.P.S. Mitropolit Bartolomeu al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului arată că a reflectat de mai multă vreme la gândul de a propune Sfântului Sinod canonizarea domnitorului Mihai Viteazul spunând că, la Turda, pe locul unde a fost decapitat, s-a îndătinat o ceremonie în memoria domnitorului Mihai Viteazul, la care participă locuitori din toate ținuturile Ardealului, cunoscut fiind rolul său pentru unitatea neamului românesc.

De asemenea, a făcut cunoscut faptul că, pe locul unde a fost decapitat domnitorul, se află o mănăstire de călugărițe după modelul Bisericii Mihai Vodă din București și și-a exprimat părerea că ar fi bine să se organizeze la vremea ceremoniei și-o procesiune cu capul lui Mihai Viteazul, care se află la Mănăstirea Dealu din Arhiepiscopia Târgoviștei.

În sprijinul propunerii făcute, Înaltpreasfințitul Andrei al Alba Iuliei amintește că Mihai Viteazul a ctitorit Catedrala Arhiepiscopala din Alba-Iulia unde și-a pregătit mormântul și unde se afirmă de către unii că ar fi fost adus mai târziu, în ascuns, trupul domnitorului.

Argumentele aduse în cadrul discuțiilor din Sfântul Sinod au subliniat importanța Voievodului Mihai Viteazul pentru istoria neamului românesc dar și a Bisericii străbune.

Pentru aceasta a recomandat să fie începute cercetările și documentarea în această problemă, iar ca pregătire a atmosferei s-a considerat că ar fi bine ca în Ardeal la Alba Iulia, Cluj, Turda să fie organizate simpozioane având ca temă viața și faptele acestui erou național.

Ținând seama de propunerile făcute în plenul Sfântului Sinod și în urma recomandărilor Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, Sfântul Sinod a hotărât:

- se recomandă să se studieze cu mare interes în comun problema eventualei canonizării a domnitorului Mihai Viteazul;
- Înaltpreasfințitul Mitropolit Nifon, Arhiepiscopul Târgoviștei să preia organizarea studiilor și cercetărilor pentru unificarea eforturilor ce se vor depune în comun de toate eparhiile care au implicații în această problemă;
- simpozioanele care se vor putea organiza vor fi surse pentru știri în legătură cu domnitorul Mihai Viteazul.

8 Referatul Pr. Constantin Pârvu, vicar administrativ patriarhal, în legătură cu data serbării Sfințelor Paști, schema și textul manuscris al calendarului bisericesc pe anul 2009.

Luând act că textul în manuscris al calendarului bisericesc pe anul 2009, prezentat Sfântului Sinod are caracter unitar pentru întreaga Biserică Ortodoxă Română, cu precizarea că în cuprinsul lui, se regăsesc sfinții români canonizați de Sfântul Sinod în ani 1992, 2003, 2005, 2006, 2007 și 2008, urmând ca acesta să fie trimis tuturor eparhiilor pentru imprimare la vremea cuvenită;

Ținând seama că este necesar ca în textul prezentat să fie înscrise sfinții români canonizați în prezenta ședință sinodală din

9 iulie 2008, respectiv: Sfântul Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești, cu dată de prăznuire la 28 octombrie; Sfântul Cuvios Dionisie Exiguul, cu dată de prăznuire la 1 septembrie; Sfântul voievod Neogoe Basarab, cu dată de prăznuire la 26 septembrie, precum și Sfântul Sfințit Mucenic Ciprian, episcopul Cartaginei, căruia i s-a aprobat ca dată de prăznuire la 13 septembrie, ținându-se seama de îndrumările tipiconale stabilite privind înscrierea în calendar a fiecăreia;

Constatând că, pentru a evita ca textul calendarului să parvină în mod ilegal la diverse edituri și tipografii străine de Biserică, este necesar să se mențină hotărârile Sfântului Sinod nr. 8250/1994 și 2505/2001, care prevăd ca tipărirea calendarului să se facă, pe cât posibil, numai în tipografiile bisericești și numai în ultimul trimestru al anului cu imprimarea stemei Patriarhiei Române și a stemei eparhiale, indicarea prețului de vânzare și a tipografiei în care se tipărește.

În urma discuțiilor care au avut loc în plen și la propunerea Comisiei teologice, liturgice și didactice, Sfântului Sinod a hotărât:

- ia act că în anul 2009 Sfințele Paști se vor sărbători duminică, 19 aprilie;
- ia act că Pr. Constantin Pârvu, vicar administrativ-patriarhal a definitivat în manuscris proiectul de text al calendarului bisericesc pe anul 2009, acesta având caracter unitar în întreaga Biserică Ortodoxă Română.
- aprobă înscrierea în calendarul bisericesc a sfinților români canonizați cărora li s-a fixat data de prăznuire în prezenta ședință sinodală din 9 iulie 2008, respectiv: Sfântul Ierarh Iachint, Mitropolitul Țării Românești, cu dată de prăznuire la 28 octombrie; Sfântul Cuvios Dionisie Exiguul, cu dată de prăznuire la 1 septembrie; Sfântul Voievod Neogoe Basarab, cu dată de prăznuire la 26 septembrie, precum și Sfântul Sfințit Mucenic Ciprian, episcopul Cartaginei, cu dată de prăznuire la 13 septembrie, ținându-se seama de îndrumările tipiconale stabilite privind modul de înscriere în calendar;
- aprobă ca textul calendarului să fie difuzat în eparhii în vederea tipăririi în perioada 1 octombrie – 1 noiembrie 2008, spre a se asigura protejarea acestuia, în care scop se vor respecta hotărârile Sfântului Sinod nr. 8250/1994 și 2505/2001;
- încredințează Cancelaria Sfântului Sinod cu înscrierea rânduielilor bisericești în calendarul bisericesc pentru anul 2009 și pentru anul 2010;
- centrele eparhiale vor fi informate că Tipografia Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă dispune de mijloace tehnice performante pentru tipărirea în policromie a calendarului, cu prețuri de cost reduse, în care scop, pe baza ofertelor ce vor fi puse la dispoziție de Tipografia Institutului Biblic, eparhiile pot face comenzi ferme de imprimare;
- prețul unitar de vânzare al calendarului bisericesc pe anul 2009, pe întreaga Patriarhie, se va stabili ulterior și se va comunica centrelor eparhiale până în data de 1 octombrie 2008, când va putea începe imprimarea.

Biroul de Presă al Patriarhiei Române

TEOLOGIE ȘI SPIRITUALITATE ORTODOXĂ

TOMA PAVEL, *Gândirea romanului*, Editura Humanitas, București, 2008, 462 p.

Dintre aparițiile foarte recente ale Editurii Humanitas, *Gândirea romanului* a filologului Toma Pavel ne redescoperă savoea studiului acrivic și aproape enciclopedic, cum rar am putut descoperi în cercetarea actuală. Plecat în străinătate pe la sfârșitul anilor '60, cu un doctorat obținut la *Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales*, Toma Pavel se impune în cercetarea de specialitate prin lucrările *Lumi ficționale* (Harvard University Press, 1986, Minerva, 1993), *Mirajul lingvistic* (Minuit, 1988, Univers, 1993), *Povestiri filozofice* (Univers, 1998), *Arta îndepărtării* (Gallimard, 1996, Nemira 1999) și *A șasea lumină* (Fayard, Polirom, 2004). Fiecare dintre ele au descoperit, cititorului fidel, fațete noi ale gândirii filosofice în filologia contemporană, inspirate articulare ale unei culturi literare post-moderne.

Cartea aceasta, în traducerea inspirată a *Mihalei Mancaș*, care reușește, cum însuși autorul scrie, să-l scoată pe românul Toma Pavel din „consemnele limbii în care a fost scrisă”, se voiește, și reușește perfect, să joace rolul unei lentile epifanice, o reflecție vie asupra situației romanului, în condițiile unui contrasens periculos: evoluția către verosimilul social și psihologic și către modernism, mai apoi. Autorul însuși exprimă scopul lucrării, din care reținem: „Istoria romanului pe care o propun se îndepărtează de memoria voluntară și selectivă care, în diverse epoci, a servit nevoile polemice ale noilor curente. Voi încerca, dimpotrivă, să scot în evidență caracterul tradițional al trecutului romanului și să subliniez, în interiorul valurilor succesive, care-i punctează dezvoltarea, persistența trecutului.” (p. 27).

Distins în povestirea istoriei romanului, cu o fermitate estetică de admirat, cititorul de romane Toma Pavel ne invită, prin „*Transcendența normei*” (pp. 51-141), „*Farmecul interiorității*” (pp. 143-221), „*Naturalizarea idealului*” (pp. 223-368) și „*Arta detașării*” (pp. 371-418), la redescoperirea unei povești pe care autorul afirmă că „nu este pur și simplu istoria uneia dintre numeroasele mișcări ale spiritului universal (deși într-o oarecare măsură ar vrea să fie și asta), ci aduce în scenă actori adevărați, în cazul de față autori de romane, actori ale căror proiecte, succese, neînțelegeri și influențe reciproce formează conținutul acțiunii.” (p. 419).

Ce impresionantă ar fi, din acest punct de vedere, realizarea unei istorii a teologiei, văzută prin prisma vieții teologilor ce o scriu, cum, la noi, a reușit, remarcabil, Doamna Lidia Stăniloae, povestind viața Părintelui Dumitru Stăniloae. Ieșind din cadrele istoricului, menținându-se în aria interiorității fermecătoare, într-o simțită artă a detașării.

TRAIAN UNGUREANU, *Încotro duce istoria României*, Editura Humanitas, București, 2008, 187 p.

Pentru aceia care au citit, pe rând, *Manifestul fotbalist*, *Războiul timpurilor*, *Declin occidental și asediu islamic*, *Tehnica neputinței la români și Eroi și jocuri populare*, cartea aceasta, fals tratat de expertiză istorică, continuă savoea și pertinenta formativă a unui excurs care, indiferent că ține de frivolismul fotbalului sau înțeleștarea cu lumea islamului, fac din Traian Ungureanu una dintre cele mai interesante voci ale analizei istorice contemporane. Nici de astă dată cititorul nu va fi dezamăgit. Pornind de la ideea că știind tot mai puțin din istoria națională, înțelegem și mai puțin din ea, marcați deci de un trecut necunoscut (pp. 7-120), identificând nenorocita falsitate a prezentului de astăzi, prin prisma analizării *șmecherilor panoramici* (pp. 121-150) și deschizând eliberarea din fragilitatea istoriei prin *trei speranțe despre viitor* (pp. 151-187), Traian Ungureanu pune pe masa de lucru a celui care vrea să regândească românismul un scurt tratat de reevaluare. El scrie: „*Cartea de față discută inerția formidabilă care a devenit principalul autor de istorie românească. Direcția istoriei noastre e dată de repetiția somnambulică a câtorva reflexe care reapar dedesubtul orânduirilor și societăților: indiferența față de trecut și de cei aflați dincolo de raza familiei și a clanului, frica de dispariția șanse și năvala asupra prilejului unic de înăvțire. Numai privit prin această lentilă poate fi descifrat un prezent în care eroii, de la Monica Lovinescu la Corneliu Coposu, trec fără spor, memoria refugiată în case vechi e distrusă cu chef, iar lumea politică este sistematic ostilă reformatorilor. Această carte nu e semnătura din josul unei capitulări. Istoria României duce undeva, dar poate duce altundeva. În lumea reală, istoria se joacă. Însă nimic nu va fi posibil fără un efort colectiv de conștiință și educație, fără respectul critic pentru lucrurile care nu se mai văd, însă ne condiționează*” (p. 186).

Lectura cărții va dumiri aceste concluzii, corecte inclusiv la nivelul istoriei Bisericii noastre.

Mitropolitul LAURENȚIU

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se primesc pe adresa:

Redacția „Telegrafului Român”, 550179 – Sibiu, Str. Mitropoliei nr. 35

E-mail: telegrafulroman@yahoo.com

Articolele nepublicate nu se înapoiază.

ISSN 1223-8392

COMITET REDACȚIE „TELEGRAFUL ROMÂN”:

Î.P.S. Dr. Laurențiu Streza – președinte;

Pr. Prof. Dr. Dumitru Abrudan – redactor-șef; Dr. Ștefan Toma – secretar de redacție; Pr. Cristian Vaida – secretar de redacție adj.; Pr. Prof. Acad. Dr. Mircea Păcurariu – membru; Pr. Prof. Dr. Ovidiu Moceanu – membru; Pr. Lect. Dr. Nicolae Moșoiu – membru.

Abonamentul pe 2008 este de 25 lei

COD IBAN RO34 RNCB 0227 0360 5879 0001.

Pentru SUA abonamentul este de 26 dolari

COD IBAN RO28 RNCB 0227 0360 5879 0012.

Pentru Europa abonamentul este de 12 euro

COD IBAN RO76 RNCB 0227 0360 5879 0021.

BCR Sibiu, Str. Emil Cioran nr. 1. Cod fiscal 44 79 403.